Werkt voor provincies

Protocollen en richtlijnen taxatie faunaschade

Versie schadejaar 2027

Inhoudsopgave

1 Inleiding....4

2 Het tegemoetkomingsproces gewasschade....6
2.1 Indienen tegemoetkomingsaanvraag Faunaschade....7
2.2 1ste beoordeling....7
2.3 Opdracht voor taxatie....7
2.4 Plannen bezoek door taxateur....7
2.5 De eindtaxatie, laatste bezoek....9
2.6 Zienswijze....10
2.7 Controle door taxatiebureau....10
2.8 Beoordeling en besluitvorming BIJ12....10
2.9 Bijlage 1 lijst (fysieke) preventieve maatregelen....11

A. Taxatierichtlijn graslandschade voorjaar (eerste snede)....12

B. Taxatierichtlijn graslandschade zomer en najaar....29

C. Taxatierichtlijn faunaschade in maïs....34

D. Taxatierichtlijn faunaschade in graan....38

E. Taxatierichtlijn faunaschade in fruit en fruitbomen 44

Voorwoord

BIJ12 voert namens de twaalf provincies de wettelijke regeling tegemoetkoming faunaschade uit. In de beleidsregels tegemoetkoming faunaschade van elke provincie is bepaald dat de schadeveroorzakende diersoort en de omvang van de schade door de taxateur worden vastgesteld met inachtneming van de protocollen en richtlijnen taxatie faunaschade (dit document).

Dit document is opgesteld om de verschillende werkwijzen van taxeren van landbouwschade door fauna vast te leggen. Het is gebaseerd op eerder verschenen afzonderlijke documenten en werkwijzen en op basis van ervaringen door taxatiebureaus. Het is opgesteld door BIJ12 met inbreng van CLM, Wageningen Universiteit & Research en van taxatiebureaus.

Het vastleggen van een uniforme werkwijze is belangrijk.
BIJ12 en de provincies behandelen jaarlijks een groot aantal aanvragen voor tegemoetkoming in faunaschade. Daarom hechten zij veel waarde aan een eenduidige werkwijze en nauwkeurige, betrouwbare en herhaalbare taxaties. Duidelijke protocollen en richtlijnen dragen hieraan bij.

In december 2019 is de eerste versie van dit document vastgesteld. Aanleiding hiervoor waren de nieuwe contractperiode tussen BIJ12 en de taxatiebureaus en de overgang naar het volledig digitaal uitwisselen van informatie. In deze nieuwe versie zijn de ervaringen die afgelopen jaren zijn opgedaan, gebruikt om de afspraken aan te scherpen en te verduidelijken. Zo is voor het voor grondgebruikers, taxateurs en BIJ12 duidelijk hoe taxaties in verschillende gewassen worden uitgevoerd.

BIJ12 heeft dit document met zorg samengesteld door. Mocht u onvolkomenheden, opmerkingen of fouten constateren dan verzoeken wij u deze te melden bij BIJ12.

Dit document heeft geen juridische status. Het betreft een uitvoeringsdocument van BIJ12, primair bedoeld voor taxatiebureaus. Het beschrijft de werkwijze voor het uitvoeren van eenduidige en zorgvuldige taxaties in het kader van de tegemoetkomingsregeling faunaschade.

Stijn van Wely
Directeur BIJ12

1 Inleiding

Wettelijke basis > beleidsregels > taxatierichtlijn

Op grond van artikel 15.53 van de Omgevingswet kunnen provincies tegemoetkomingen verlenen in schade die is veroorzaakt door beschermde in het wild levende diersoorten, aan landbouwgewassen en gehouden landbouwhuisdieren.

De twaalf provincies hebben de uitvoering van deze taak belegd bij BIJ12. Daarmee is BIJ12 verantwoordelijk voor de uitvoering van het proces rondom tegemoetkomingen in faunaschade. Dat proces omvat het ontvangen van de aanvragen, *het laten uitvoeren van taxaties*, het beoordelen of aan de beleidsvoorwaarden is voldaan, het berekenen van de (hoogte van een) eventuele tegemoetkoming, het opstellen van de beslissing op de aanvraag en uiteindelijk de uitbetaling.

Beleidsregels

Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen moeten aanvragers aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden staan in de *Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade* van elke provincie. In de beleidsregels van de provincie is ook bepaald dat de schadeveroorzakende diersoort en de omvang van de schade door een taxateur worden vastgesteld met inachtneming van de *Protocollen en richtlijnen taxatie faunaschade*.

Taxatierichtlijn

Voor het uitvoeren van de vele taxaties sluit BIJ12 contracten af met onafhankelijke taxatiebureaus. De afspraak is dat de taxatiebureaus werken conform de door BIJ12 opgestelde taxatierichtlijn. Deze taxatierichtlijn beschrijft de werkwijze [processtappen, afspraken en uitgangspunten] voor het uitvoeren van taxaties. BIJ12 heeft deze richtlijn opgesteld om te waarborgen dat bij het taxeren van faunaschade steeds op een eenduidige, zorgvuldige en herleidbare manier wordt gehandeld door taxateurs. Deze taxatierichtlijn heeft geen juridische status. Het is een uitvoeringsdocument voor het taxatiebureau, de taxateurs, aanvragers, en andere belanghebbenden.

Dit document is opgesplitst tussen een protocol en een aantal richtlijnen. Een protocol is een document waarin wordt vastgelegd op welke manier bepaalde activiteiten moeten worden uitgevoerd, oftewel afspraken over de manier van werken. Naast een protocol biedt dit document een set van richtlijnen over het taxeren van schade aan verschillende gewassen. Een richtlijn is een bindende werkwijze voor de taxateurs als het gaat om het te bereiken resultaat waarvoor de richtlijn is bestemd. In dit geval is het vaststellen van de schade verwerkt in het taxatierapport door een onafhankelijke taxateur.

Dit document bevat een zestal richtlijnen voor verschillende gewasschadetaxaties:

1. Richtlijn taxatie schade aan voorjaarsgras (eerste snede) (bijlage A)
2. Richtlijn taxatie schade aan zomergras en najaarsgras (bijlage B)
3. Richtlijn taxatie schade aan maïs (bijlage C)
4. Richtlijn taxatie schade aan graan (bijlage D)
5. Richtlijn taxatie schade aan fruit (bijlage E)

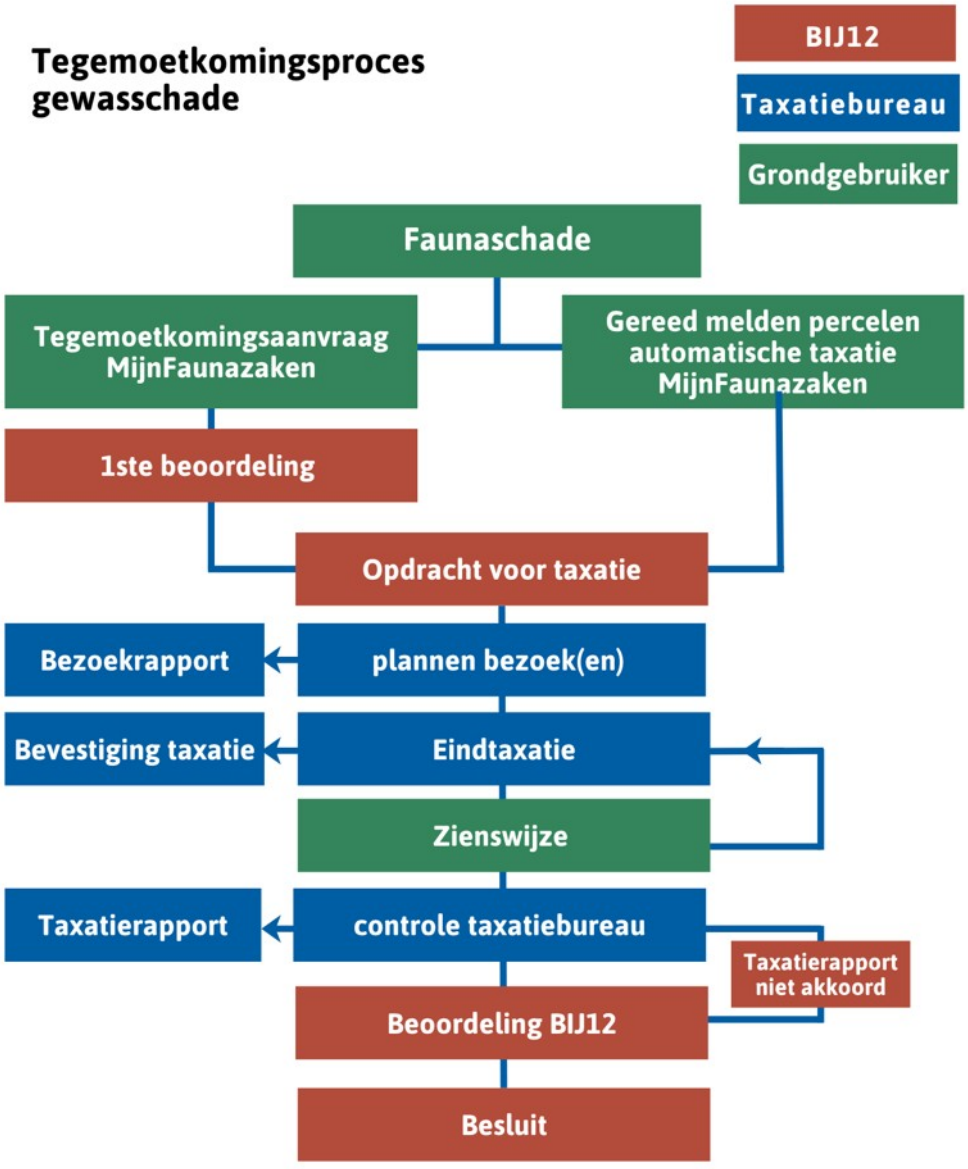
De richtlijnen beschrijven de werkwijze van veel voorkomende gewassen. In gevallen dat er geen richtlijn beschikbaar of de richtlijn onvoldoende handvatten geeft, wordt getaxeerd naar expertise van de taxateur conform de afspraak binnen het taxatiebureau.

Bevoegdheid

Het is de rol en verantwoordelijkheid van een taxateur om de veldsituatie vast te leggen, het schadebeeld en de omvang van de schade vast te stellen en de bevindingen vast te leggen in het taxatierapport. Het is niet de bevoegdheid van een taxateur om mededelingen te doen over het besluit (wel of geen tegemoetkoming). Het is de verantwoordelijkheid van BIJ12 om na ontvangst van een taxatierapport te controleren of het rapport duidelijk, compleet en zorgvuldig is, en om te beoordelen of aan de beleidsvoorwaarden voor een tegemoetkoming is voldaan. BIJ12 is namens de provincies, bevoegd om de besluiten te nemen op de aanvragen voor een tegemoetkoming.

2 Het tegemoetkomingsproces gewasschade

Figuur 1 geeft het tegemoetkomingsproces voor gewasschade weer, zoals dat door BIJ12 en het taxatiebureau wordt uitgevoerd. Hieronder worden de verschillende stappen van dit proceskort toegelicht.

Figuur 1. Tegemoetkomingsproces gewasschade

2.1 Indienen tegemoetkomingsaanvraag Faunaschade

Een tegemoetkomingsaanvraag wordt ingediend via MijnFaunazaken, het online portaal van BIJ12 voor de registratie en afhandeling van faunaschade. Op de website van BIJ12 staat uitgelegd hoe een aanvraag kan worden ingediend en aan welke voorwaarden een aanvraag moet voldoen: Tegemoetkoming aanvragen - BIJ12.

Er zijn twee opties voor het indienen van een aanvraag;

- Een reguliere aanvraag voor een tegemoetkoming
- Het gereed melden van percelen voor de automatische taxatie (specifieke regeling voor een aantal provincies)

2.2 1ste beoordeling

De ingediende aanvraag wordt door BIJ12 beoordeeld en getoetst aan de voorwaarden en beleidsregels. Deze beoordeling gebeurt grotendeels automatisch.

2.3 Opdracht voor taxatie

Wanneer de aanvraag aan de voorwaarden voldoet, wordt er een taxatieopdracht verstuurd naar het taxatiebureau.

2.4 Plannen bezoek door taxateur

Na ontvangst van de opdracht wijst het taxatiebureau de taxatieopdracht aan een taxateur toe. De taxateur dient binnen zeven werkdagen na ontvangst van de taxatieopdracht een bedrijfsbezoek afleggen. Hiervoor neemt de taxateur contact op met de aanvrager. Uitzonderingen op de bezoekstermijn van 7 werkdagen zijn aanvragen voor grasland in de winterperiode. Er is dan wel binnen 7 werkdagen telefonisch contact, maar het eerste bezoek kan later plaatsvinden. Hierover stemt de taxateur af met de aanvrager.

Termijn: de taxateur brengt binnen 7 werkdagen een bedrijfsbezoek, met uitzondering van grasland in de winterperiode.

Tijdstip van aanvraag en schade in het verleden

In de praktijk komt het voor dat de aanvraag van een tegemoetkoming in de schade laat in het seizoen wordt ingediend bij BIJ12. De regel is dat een aanvraag binnen 7 werkdagen na constatering van de schade moet worden ingediend (zie beleidsregels 12 provincies). De taxateur dient in dat soort gevallen de schade die tot tien dagen terug is ontstaan, mee te nemen in de taxatie. De schade die daarvoor is ontstaan wordt niet meegenomen. Van schade die eerder is ontstaan, kan niet meer op betrouwbare wijze de oorzaak worden vastgesteld. Het bepalen van de schade tot tien dagen terug betreft een zo goed mogelijke inschatting op basis van veldkenmerken, schadedruk en groeisnelheid van het gewas. Van de grondgebruiker mag worden verwacht dat hij zijn aanvraag tijdig indient. Van een (te) late melding (als niet meer alle schade getaxeerd kan worden) maakt de taxateur een opmerking in zijn rapport.

Contact aanvrager

De taxateur neemt telefonisch contact op met de aanvrager om een afspraak te maken voor het 1ste bezoek. De aanvrager wordt in de gelegenheid gesteld om bij het bezoek aanwezig te zijn.

Doel
Het doel van het eerste bezoek is een beeld te krijgen van de schadeveroorzakende diersoort(en), (de staat van) het gewas, de getroffen preventieve maatregelen en eventuele bijzonderheden en andere schadeoorzaken.

Vastlegging
Voor de vastlegging van het bezoek gebruikt de taxateur het format Bezoekrapport. Het bezoekrapport bevat minimaal de gegevens zoals vermeld in bijlage A1.
Tijdens het bezoek loopt de taxateur de volgende stappen na. Na het bezoek stuurt de taxateur het bezoekrapport aan BIJ12.

Tijdens het eerste bezoek bespreekt de taxateur de volgende zaken met de aanvrager.

Stap 1. Gegevens aanvrager
De taxateur controleert of de gegevens en de opgegeven percelen van de aanvrager correct zijn. Indien gegevens niet correct zijn of ontbreken dan dient de aanvrager dit zelf te corrigeren door contact op te nemen met BIJ12. De taxateur maakt een melding van onregelmatigheden onder opmerkingen.

Stap 2. Percelen aanvrager
De taxateur controleert of de percelen uit de taxatieopdracht overeenkomen met de situatie volgens de aanvrager. De taxateur taxeert in beginsel alleen datgene wat in de taxatieopdracht is opgegeven. Indien er zaken afwijken, is het aan de grondgebruiker hierover contact op te nemen met BIJ12.

Stap 3. Indruk schadebeeld
De taxateur bespreekt de situatie met de grondgebruiker om een eerste beeld te krijgen waar de schade zich bevindt en om welk diersoort het gaat etc.

Na overleg met de aanvrager wordt een veldbezoek uitgevoerd. Bij het veldbezoek worden de volgende zaken onderzocht:

- Locatie van de schade; waar in de percelen bevindt zich de schade.
- Vaststellen soort schade; betreft het faunaschade of andere schade (waterschade, droogte, hagelschade etc.). Niet fauna-gerelateerde schades worden niet getaxeerd.
- Vaststellen schadeveroorzakende diersoorten; welke diersoorten hebben de schade veroorzaakt en in welke percentages. Het kunnen vaststellen van causaliteit tussen schade en oorzaak is een essentieel onderdeel van de taxatie. Informatie die hiervoor gebruik kan worden zijn; schadebeeld van het gewas, waarnemingen van diersoorten in het schadeperceel en directe omgeving, informatie uit de aanvraag en aanvrager. Sporen in het perceel (pootafdrukken, veren, keutels).
- Registratie van de feitelijk genomen preventieve maatregelen en aantallen op locatie; bijvoorbeeld of er een knalapparaat aanwezig is. Alleen middelen die fysiek aanwezig zin worden genoteerd. Zie bijlage 1 voor de lijst van preventieve maatregelen die genoteerd kunnen worden. Geef een duidelijke beschrijving van welke middelen die waarneembaar op de percelen staan. Wanneer een preventieve maatregel wordt geregistreerd, wordt een foto van de maatregel als bijlage toegevoegd aan het taxatierapport. Indien er sprake

is van een raster worden de kenmerken (soort raster, hoogte en kwaliteit) daarvan beschreven. Tevens wordt aangetekend of het perceel geheel omsloten is met het raster of slechts gedeeltelijk. Ook dit wordt met in het rapport te voegen foto's vastgelegd.
- Alle bevindingen worden genoteerd in het bezoekrapport. Een bezoekrapport wordt binnen 48 uur na het bezoek verzonden naar BIJ12. In de richtlijnen zijn de voorbeeld bezoek- en taxatierapporten toegevoegd.

Termijn: het taxatiebureau stuurt het bezoekrapport uiterlijk binnen 48 uur na afronding van het bezoek aan BIJ12.

Vervolgbezoeken
De taxateur bepaalt mede op basis van informatie uit de opdracht hoeveel tussentijdse vervolgbezoeken nodig zijn om de schadeontwikkeling goed te kunnen volgen. Het benodigd aantal vervolgbezoeken hangt onder meer af van het moment waarop de taxatieopdracht is verstrekt in relatie tot het soort gewas dat getaxeerd wordt, het groeistadium, de intensiteit van eventueel terugkerend bezoek van de schadeveroorzakende diersoorten en het (voorgenomen) moment van oogst/ingebruikname van het gewas.

Deeltaxaties
Als de schade niet in één keer vastgesteld kan worden, worden één of meerdere deeltaxaties uitgevoerd. Het gaat hierbij om teelten waarbij op meerdere momenten in het groeiseizoen schade kan ontstaan, denk aan zomergras of maïs. De aanvrager wordt in de gelegenheid gesteld aanwezig te zijn bij de deeltaxaties.

2.5 De eindtaxatie, laatste bezoek

Tijdens het laatste bezoek vindt de eindtaxatie plaats. De aanvrager wordt in de gelegenheid gesteld aanwezig te zijn bij de eindtaxatie door de taxateur.

Beleidsregels
In de provinciale beleidsregels staat beschreven welke vormen van schade in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Dit betreft alleen directe schade aan gewassen die door betreden, vreten, graven en wroeten, vegen, pikken zijn veroorzaakt aan bedrijfsmatige landbouw. Indirecte schade en vervolgschade (bijvoorbeeld pikschade aan grasbalen) komen niet in aanmerking voor een tegemoetkoming en worden niet getaxeerd. Hetzelfde geldt voor schade aan bijproducten zoals hooi en stro.

Tweede taxateur
In een aantal gevallen is inzet van een tweede taxateur vereist. Dit dient in beginsel altijd te gebeuren voor gevallen waarbij de schade dreigt uit te draaien op een bedrag van meer dan €30.000,- maar kan in afstemming met BIJ12 ook bij andere gevallen (b.v. bij nieuwe/afwijkende teeltgevallen of schade). Indien vooraf niet duidelijk is of een taxatie boven of beneden de €30.000,- gaat uitkomen maakt taxateur een inschatting, bijvoorbeeld op basis van de gewasprijzen van voorgaande jaren.

Prijzen van gewassen
Op de website van BIJ12 onder prijzen landbouwgewassen – en huisdieren staat uitgelegd hoe de prijzen tot stand komen. Zie ook de notie prijsbepaling BIJ12 tegemoetkoming faunaschade.

Bevestiging taxatie
Na afronding van de (deel)taxatie in het veld stuurt het taxatiebureau binnen 48 uur een 'bevestiging taxatie' digitaal naar BIJ12. BIJ12 plaatst de bevestiging taxatie (BT) direct na binnenkomst in het portaal van de grondgebruiker. Ook als er geen schade is, wordt een bevestiging taxatie verstuurd en in het portaal geplaatst. Het format van de BT is gelijk aan dat van het taxatierapport met uitzondering van de getaxeerde bedragen in euro's. De bevestiging taxatie bevat minimaal de gegevens zoals vermeld in bijlage A3. Bij aanvragen over zomerschade (en najaarsschade) worden alle taxaties op het einde opgeteld.

Termijn: het taxatiebureau levert de bevestiging taxatie uiterlijk binnen 48 uur na de datum eindtaxatie digitaal aan BIJ12.

2.6 Zienswijze

Een aanvrager die het niet eens is met de taxatie kan binnen 8 werkdagen na binnenkomst van de bevestiging taxatie (BT) zijn bedenkingen kenbaar maken door een reactie in te dienen. Hij/zij zendt zijn reactie zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen acht werkdagen en voor de oogst naar BIJ12. Dit kan via MijnFaunazaken of per e-mail (info@mijnfaunazakenbij12.nl). BIJ12 beoordeelt de reactie op de bevestiging en vraagt indien nodig het taxatiebureau om een toelichting. De reactie op de bevestiging taxatie kan aanleiding zijn de aanvrager nogmaals te bezoeken. In alle gevallen dient het taxatiebureau, op verzoek van BIJ12, binnen 5 werkdagen een heldere en onderbouwde verslaglegging te kunnen overleggen van de taxatie. Indien de bevestiging taxatie wordt aangepast, stuurt het taxatiebureau een nieuwe bevestiging taxatie in.

Termijn: het taxatiebureau levert binnen maximaal 5 werkdagen na het verzoek van BIJ12 een reactie/toelichting op de ingediende zienswijze.

2.7 Controle door taxatiebureau

Als de wachttijd van 8 werkdagen voor het indienen van een zienswijze is verstreken en de prijs bekend is, kan het taxatierapport opgeleverd worden. Het concept taxatierapport van de taxateur dient na controle geaccordeerd te worden door de eindverantwoordelijke van het taxatiebureau. Het taxatiebureau controleert de rapportage o.a. op eventuele fouten en onvolkomenheden. Het geaccordeerde definitieve taxatierapport dient binnen 10 werkdagen na het moment van de eindtaxatie bij BIJ12 in bezit te zijn. Voorwaarde is wel dat de te hanteren prijs- en opbrengstgegevens van het getaxeerde gewas bekend zijn. De bevestiging taxatie bevat minimaal de gegevens zoals vermeld in bijlage A2.

Termijn: het geaccordeerde eindtaxatierapport wordt uiterlijk binnen 10 werkdagen na de datum eindtaxatie digitaal aan BIJ12 aangeleverd.

2.8 Beoordeling en besluitvorming BIJ12

Zodra het definitieve taxatierapport binnenkomt bij BIJ12, beoordeelt een consulent van BIJ12 of het rapport compleet is. Als het taxatierapport niet voldoet, neemt de consulent contact op met het taxatiebureau met het verzoek om aanpassing. Het taxatiebureau zorgt in dat geval binnen 5 werkdagen voor een gecorrigeerd taxatierapport en stuurt dit aan BIJ12.

Termijn: het taxatiebureau stuurt uiterlijk binnen 5 werkdagen na het verzoek van BIJ12 om een correctie, een aangepast taxatierapport.

Op basis van de gegevens van de aanvrager en het taxatierapport controleert BIJ12 of er aan de voorwaarden voor een tegemoetkoming is voldaan en wordt er een besluit genomen. De streeftermijn is om binnen 10 weken na ontvangst van het taxatierapport door BIJ12 een besluit te nemen indien alle gegevens van de aanvrager zijn ontvangen.

2.9 Bijlage 1 lijst (fysieke) preventieve maatregelen

Vogelverschrikkers met akoestische en bewegende delen
Automatische laser
BirdAlert
Knalapparaat
Afzetlint in visgraatpatroon
Vlaggen en linten
Afrasteringsnet
Afdeknetten
Vliesdoek
Zitpalen roofvogels
Reflecterende flitsende objecten
Nabootsing roofvogels
Angstkretensysteem
Schriklint/-koord en ritselfolie
Gaasraster
Elektrische afwering (vast)
Elektrische afwering (verplaatsbaar)
Gaasraster met stroomdraden
Flitslampen
Afleidend voeren
Manchetten
Zandverf (Wöbra)
Vangkooien

A. Taxatierichtlijn graslandschade voorjaar (eerste snede)

Deze richtlijn geeft de werkwijze weer voor taxatie van voorjaarsschade aan grasland. Wat er minimaal in het taxatierapport moet komen ligt vast. Het is de resultaatverplichting van de richtlijn. Deze richtlijn ondersteunt bij het invullen van het taxatierapport grasland eerste snede. In deze richtlijn worden methoden en technieken beschreven om tot een goede taxatie te komen. De eerste snede op een perceel grasland betreft de hergroei van het gras na de rustfase in de winter. Zie voor verdere toelichting 'taxatie najaarsgras' onder B Taxatierichtlijn graslandschade zomer en najaar.

Rapportage schade grasland voorjaar

In figuur 1 en 2 zijn voorbeelden van bezoek- en eindrapportage grasland voorjaar weergegeven. In bijlage A1, A2 en A3 zijn de minimale eisen aan de rapportage beschreven.

Bezoekrapport	**Gewas**	**zaaknummer**	**Bezoekdatum**
bezoek 1	Grasland eerste snede	143123	10-1-2025

Grondgebruiker		**Opdracht**	
naam	P. Janssen	opdrachtdatum	7-1-2025
Adres		Spoed	nee
Postcode		Bioiogisch	nee
Plaats		Autotax	nee
contact persoon		aanvraagdtum	6-1-2025
E-mail		Eerste schade	2-1-2025
telefoon			

taxateur	
1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	

Schaderapportage			
schadebeeld	matig	schade soort	vraat
schadeontwikkeling	stabiel		vertrapping
contact grondgebruiker	gesproken		

diersoorten waargenomen	Grauwe Gans	60%
	Brandgans	40%

		aantal
afweermiddelen	knalapparaat	1
	Vlaggen	30

Opmerkingen
veel ganzen achtterop het perceeltegen de vliet

Figuur 1. Bezoekrapport voorjaarschade (*dit format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

Taxatierapport | **Gewas**: Grasland eerste snede | **zaaknummer**: 143123 | **opleverdatum**: 28-4-2025

Grondgebruiker

naam	P. Janse
Adres	randweg 14 a
Postcode	1934CC
Plaats	Bovensmilde
contact persoon	Piet Janse
E-mail	
telefoon	0612345678

Opdracht

opdrachtdatum	7-1-2025
Spoed	nee
Bioiogisch	nee
Autotax	nee
aanvraagdtum	6-1-2025
Eerste schade	2-1-2025

taxateur

1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	J. Jansse
contact grondgebruiker	aanwezig niet gesproken

Toegepaste uitgangspunten

Prijs	0,31
kg ds cm	150
prijs doorzaai	258
prijs herinzaai	505

Opmerkingen taxateur

overzicht schadetaxatie alle percelen

Perceel nr	Naam perceel (RVO)	schade-oppervlak (ha)	gewas-verlies (kg)	doorzaai (ha)	herinzaai (ha)	gewas-schade (€)	doorzaai (€)	herinzaai (€)	overige kosten (€)	Totaal (€)
2	achter de stal	6,80	7.515	2,30			593,4			€ 2.923,05
3	voor huis	2,90	3.825							€ 1.185,75
4	12									
6	buurman 1									
7	buurman 2									
Totaal		9,70	11.340	2,30						**€ 4.108,80**

specificatie schade per perceel

perceel: 2,achter de stal — **perceeloppervlakte:** 10,4 ha — **datum taxatie:** 28 april 2025

type grasland: hoogpoductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of verschraald

kwaliteitsklasse: Klasse I, II of III

I: >75% hoogproductieve grassen à 100% opbrengst
II: ~50% hoogproductieve grassen à 88% opbrengst
III: <30% hoogproductieve grassen à 83% opbrengst

taxatie methode: grashoogte meter

toelichting taxatiemethode:

	schadeoppervlakte (ha)	referentie	referentie in cm	gemeten grashoogte in cm	verlies in cm	doorzaai/ herinzaai	overige kosten (€)	verlies in kg droge stof
gebied 1	4,50	buurtperceel	17	12	5			3375
gebied 2	2,30	buurtperceel	17	5	12	doorzaai		4140
gebied 3								0
gebied 4								0
gebied 5								0
totaal	6,80							7515

Diersoorten	percentage
Brandgans	50%
Kolgans	20%
nijlgans	5%
Canadagans	25%

perceel: 3,voor het huis — **perceeloppervlakte:** 4,5 ha — **datum taxatie:** 28 april 2025

type grasland: hoogpoductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of verschraald

kwaliteitsklasse: Klasse I, II of III

I: >75% hoogproductieve grassen à 100% opbrengst
II: ~50% hoogproductieve grassen à 88% opbrengst
III: <30% hoogproductieve grassen à 83% opbrengst

taxatie methode: visueel

toelichting taxatiemethode:

	schadeoppervlakte (ha)	referentie	referentie in cm	gemeten grashoogte in	verlies in cm	doorzaai/ herinzaai	overige kosten (€)	verlies in kg droge
gebied 1	1,90	perceel	23	18	5			1425
gebied 2	1,00	perceel	23	7	16			2400
gebied 3								0
gebied 4								0
gebied 5								0
totaal	2,90							3825

Diersoorten	percentage
Brandgans	50%
Kolgans	20%
nijlgans	5%
Canadagans	25%

Etcetera .....

Figuur 2. Rapportage eindtaxatie voorjaarsgras pagina 1 (*dit format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

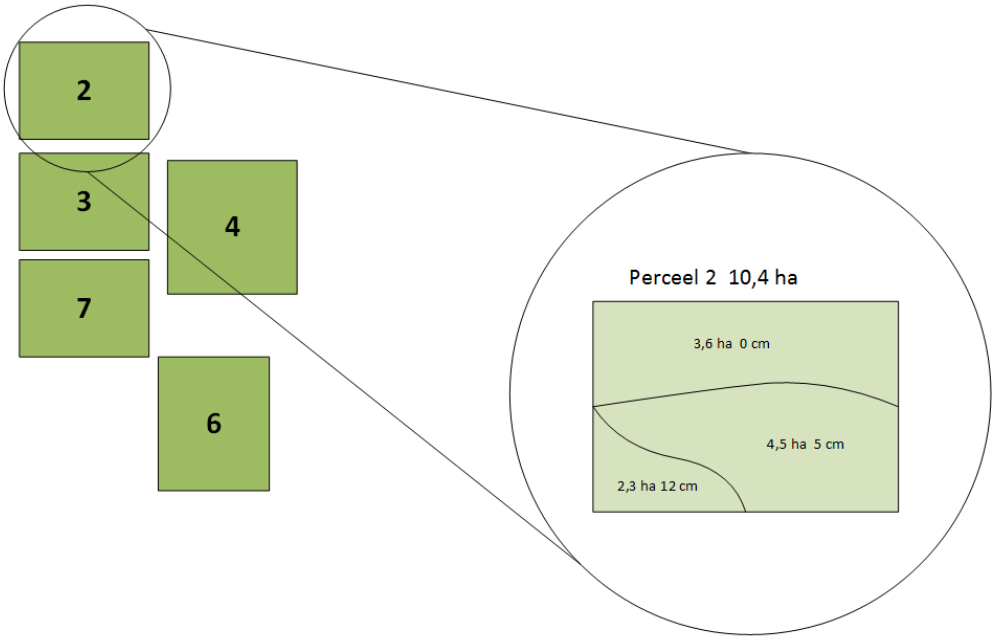
Rapportages graslandtaxatie

De taxatierapporten en bevestigingen taxatie voor grasland zijn uniform voor voorjaars-, zomer- en najaargras. Een bevestiging taxatie is het taxatierapport zonder doorvertaling naar de schade in euro's. Na het uitvoeren van de eindtaxatie wordt eerst de bevestiging taxatie direct via BIJ12 aan de grondgebruiker gestuurd. Omdat de taxatie van de percelen van een grondgebruiker op verschillende momenten kan plaatsvinden (bv vanwege uitgestelde maaidatum) kunnen per aanvraag meerdere bevestigingen taxatie worden verzonden.

BRP-gewaspercelen

BIJ12 levert aan het taxatiebureau per opdracht de gewaspercelen BRP (Basis Registratie Percelen) uit de perceelsregistratie bij RVO. Afhankelijk van de verkaveling kunnen dat er één zijn of enkele tientallen. De grondgebruiker heeft percelen opgegeven die in de opdracht zitten.

De taxateur kan het gewasperceel opdelen in stukken met gelijke schade. Zie onderstaand voorbeeld in figuur 3. Van ieder stuk wordt de grens en het grasverlies door fauna genoteerd.

Figuur 3. Bepalen beschadigde oppervlakten binnen perceel

specificatie schade per perceel

perceel: 2, achter de stal **perceeloppervlakte:** 10,4 ha **datum taxatie:** 28 april 2020

	schadeoppervlakte (ha)	referentie	referentie in cm	gemeten grashoogte in cm	verlies in cm	doorzaai/ herinzaai	overige kosten (€)	verlies in kg droge stof
gebied 1	4,50	buurtperceel	17	12	5			3375
gebied 2	2,30	buurtperceel	17	5	12	doorzaai		4140
gebied 3								0
gebied 4								0
gebied 5								0
totaal	6,80							7515

Figuur 4. Rapportage eindtaxatie voorjaarsgras pagina 2 (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

In de volgende paragrafen worden de verschillende onderdelen van de richtlijn toegelicht en hoe de informatie moet worden weergegeven/opgenomen in het taxatierapport.

Planning taxatiebezoeken

De taxateur bepaalt hoeveel bezoeken noodzakelijk zijn voor een goede schadetaxatie. Voor voorjaarsgras zijn meerdere bezoeken nodig om een goed beeld te krijgen van de schade en de schadeveroorzakende diersoorten. Indien de aanvraag laat (kort voor oogst of ingebruikname) binnenkomt is dat niet altijd mogelijk. De regel is dat een aanvraag binnen 7 werkdagen na constatering van de schade moeten worden ingediend (zie 2.4) Schade in het voorjaarsgras kan op verschillende momenten ontstaan in de periode van 1 november tot de oogst of ingebruikname. Uitgangspunt is het taxeren van de opbrengstderving in de eerste snede gras als gevolg van vraat, graven, wroeten, betreden door fauna in de wintermaanden waardoor de hergroei van het gras dusdanig negatief beïnvloed wordt dat het leidt tot een lagere opbrengst in de eerste snede.

Het eerste contact/bezoek vindt plaats binnen 7 dagen na verlenen van de taxatieopdracht. Uitzondering daarop zijn vroege aanvragen in de winterperiode. Er is dan wel binnen 7 dagen telefonisch contact met de aanvrager maar het eerste bezoek kan later plaatsvinden (zie ook 2.4).

Ontwikkeling schadebeeld op perceel

Per bezoek wordt een indicatie afgegeven van de huidige schade (geen schade, matig, groot, zeer groot) en hoe de schade zich ontwikkelt op het bedrijf: de schade neemt toe, neemt sterk toe, extreme toename of schade is stabiel geen toename van schade verwacht.

Schadeveroorzakende diersoort(en) en preventieve middelen.

Per bezoek noteert de taxateur welke diersoorten tijdens bezoek aanwezig zijn door middel van percentages per diersoort op te geven. Alle schadeveroorzakende diersoorten worden hier genoteerd (bv. das en wild zwijn). Daarnaast wordt aangegeven wat voor schade er is: vraatschade, vertrapping, vermesting etc. Tot slot wordt er genoteerd welke preventieve middelen en hoeveel er aanwezig zijn op de percelen. Het noteren van de schadeveroorzakende diersoort per bezoek is van belang om bij de eindtaxatie een goede inschatting te kunnen maken van welke dieren de schade veroorzaakt hebben. De bevindingen worden geregistreerd in een bezoekrapport.

Moment eindtaxatie

Het laatste bezoek wordt zo gekozen dat verwacht mag worden, gelet op weersomstandigheden en graslengte, dat het definitieve verlies aan droge stof vastgesteld kan worden. Dit betekent dat het beschadigde gras een lengte heeft bereikt waarbij het de optimale groeisnelheid kan ontwikkelen. Dit is bij een graslengte van minimaal 12 centimeter (Engberink, 2001)[1]. De schadeveroorzakende soorten dienen dan wel (grotendeels) uit het gebied te zijn vertrokken. Is dit laatste niet het geval, dan wordt het moment van eindtaxatie bij voorkeur kort voor oogst/ ingebruikname gepland.

Omdat bij schade aan voorjaarsgras in een korte periode veel percelen moeten worden getaxeerd zal het niet altijd mogelijk zijn deze 12 centimeter als ondergrens te hanteren. Dan kan ook worden uitgegaan van een ondergrens van 10 centimeter bij de eindtaxatie. Indien het beschadigde gras minder dan 10 cm is kan geen eindtaxatie worden uitgevoerd. Hieronder worden situaties beschreven waarin een ***uitzondering*** *gemaakt kan worden op bovenstaand.*

Lang blijvende grote groepen ganzen

[1]

In sommige gebieden zoals bijvoorbeeld op de Waddeneilanden komen extreem veel ganzen voor. Vaak blijven deze ganzenpopulaties gedurende een langere tijd in het gebied en wordt het gras volledig kort gehouden door de ganzen. De eerste snede is in dat soort gevallen volledig verloren en is daarmee gelijk aan de referentie. Eindtaxatie van die snede kan plaatsvinden op basis van de groeiomstandigheden in de regio als andere percelen in de regio ook getaxeerd (en dus geoogst) worden. De taxateur bepaalt een fictief oogstmoment.
Als de graasdruk langer duurt dan het (fictieve) eerste oogstmoment (1e snede) kan de taxateur ook een fictief oogstmoment voor de 2e snede (zomersnede) bepalen op basis van de groeiomstandigheden in de regio en deze snede taxeren op basis van een referentie die wél eerder geoogst is. Zie hiervoor ook taxatierichtlijn graslandschade zomer en najaar (B).

Percelen met uitgestelde maaidatum

Op sommige percelen worden beheerpakketten in het kader van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) afgesloten. Een of meerdere van die pakketten bevat de voorwaarde van het later maaien van graslanden. De oogst van de eerste snede vindt pas plaats na de uitgestelde maaidatum, vaak pas na half juni. Het vraagt extra inzicht van de taxateur om de schade goed te kunnen taxeren, temeer daar het gras zich na eind mei/begin juni al in de afnemende meeropbrengst fase bevindt. Daarnaast is de voederwaarde van gras onder een beheerpakket vaak lager dan van standaard cultuurgras en zal de schade dus ook niet vergelijkbaar zijn (lees: lager, wanneer op basis van voederwaarde wordt gerekend). De aanbeveling is om in dit soort situaties:

- Bepaal de referentie van het perceel vlak voor de oogst (=uitgestelde maaidatum)
- Bepaal op basis van de metingen het grasverlies tov de gemeten referentie. Voor het verlies van de eerste snede geldt 150 kg ds per centimeter, voor de vervolgsnede 120 kg/ds/cm.
- Corrigeer voor de voederwaarde/botanische samenstelling (zie ook Gegevens per perceel, hieronder).

Indien er aanvragen zijn met percelen met uitgestelde maaidatum en reguliere percelen wordt per perceel de juiste taxatiedatum opgegeven. In die gevallen staan in het taxatierapport verschillende taxatiedata. Na eindtaxatie van de eerste percelen wordt een bevestiging taxatie verstuurd, zo ook na eindtaxatie van de percelen met uitgestelde maaidatum.

Percelen in gebruik of gemaaid

Percelen worden niet meegenomen in de taxatie indien het perceel is gemaaid, beweid of bewerkt. Dit wordt op het taxatierapport aangegeven in het vak opmerkingen. Ook als er in overleg met de grondgebruiker op één of meerdere percelen geen taxatie plaatsvindt wordt dat genoteerd in het taxatierapport.

Het kan voorkomen dat op meerdere percelen in één aanvraag niet op dezelfde dag een eindtaxatie gedaan kan worden, bijvoorbeeld als er sprake is van uitgestelde maaidatum. De taxateur noteert per perceel de juiste taxatiedatum. Dit is belangrijk o.a. voor het beoordelen door BIJ12 of de schade voldoende is bestreden op een perceel. Per taxatiemoment wordt een bevestiging taxatie verstuurd.

Gegevens per perceel

De taxatiegegevens dienen per perceel aan BIJ12 aangeleverd te worden. De percelen zoals aangeleverd in de taxatieopdracht zijn daarbij het uitgangspunt. Per BRP gewasperceel moeten de volgende gegevens digitaal worden geleverd:

1. Type grasland: hoogproductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of verschraald; (dit punt dient er informatie, het heeft geen effect op de prijsbepaling)
2. Schadeveroorzakende diersoort(en) op het perceel en verdeling tussen soorten
3. De schadeoppervlakte binnen het perceel
4. Referentie hoogte (cm) en wijze van bepalen (op perceel, buurtperceel, streek)

5. Taxatiemethode: grashoogtemeter; visuele methode; combinatie;
   opmerking bij visuele methode en combinatie: aangeven waarom (bv te kort gras <4cm, gewas niet uniform, te veel stengels) en eventueel toegepaste correctie aangeven)
6. Kwaliteit van het gras(land) aangeven in % van de opbrengstnorm van 120 kilogram droge stof per centimeter per hectare.
   De taxateur geeft de kwaliteit van het grasland aan door een percentage toe te kennen aan het perceel. De basis is 100% voor Engels raai of agro-functioneel kruidenrijk grasland. Ongewenste grassen en kruiden doen kwaliteit en voederwaarde dalen, evenals de leeftijd van het gewas.
7. Omvang van de schade
8. Eventuele vergoeding voor door- of herinzaai
9. Overige kosten (bv dassenschade of wilde zwijnenschade, omgewoelde stukken)
10. Datum taxatie van het perceel. Niet alle percelen binnen één opdracht worden altijd op dezelfde dag getaxeerd. Percelen kunnen dus verschillende taxatiedatums hebben (bv uitgestelde maaidatum)
11. Eventuele bijzonderheden, bijvoorbeeld
    a. Toelichting waarom is gekozen referentieperceel streek vergelijkbaar met schadeperceel
    b. Andere bijzonderheden, bv plassen, slechte bemestingstoestand, muizenschade

Type grasland

Per perceel noteert de taxateur het type grasland. Hiervoor bestaan vier mogelijkheden: hoogproductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of verschraald. Het type grasland kan gevolgen hebben voor de te verwachten opbrengst en opbrengstderving. Deze kwalificatie heeft nog geen effect op de uiteindelijke waardering van het oogstverlies, zie hiervoor ‘Kwaliteitsklasse van het grasland’.

Bepalen van de oppervlakte waar sprake is van schade

De totale oppervlakte van het BRP-perceel is op de kaart aangegeven. Deze perceelgrootte is bekend op basis van informatie vanuit de gecombineerde opgave van RVO. De taxateur bepaald de delen binnen het perceel waar de cm grasverlies gelijk zijn. De beschadigde delen van het perceel met oppervlakte wordt ingetekend op de kaart of digitaal via een app. De oppervlakte in hectare wordt vervolgens bepaald met minimaal 1 cijfer achter de komma. De grootte van de beschadigde oppervlakte wordt genoteerd, zie figuur 7. Het BRP-perceel nr 2 is in dit geval 10,4 hectare groot. Het is opgedeeld in 3 oppervlakten waarvan 2 delen (4,5 ha en 2,3 ha) met schade (5 en 8 cm) en een deel (3,6 ha) zonder schade.
Bij het meten van grashoogte op het perceel wordt uitgegaan van de meetwijze van meten is weten (Engberink, 2001).

Selectie referentie

De taxateur heeft de taak vast te stellen wat er op een bepaald perceel had kunnen groeien als er geen begrazing was geweest. Hieruit vloeit voort dat de taxateur bij de beoordeling zich zoveel mogelijk dienen te beperken tot de specifieke perceelssituatie. In bijzondere gevallen kan afgeweken worden van de referentie op het perceel. Het referentiepunt is een gedeelte van het perceel met schade dat niet is begraasd/beschadigd, maar dat qua grondsoort, ontwatering, ligging, grasassortiment, graslandbeheer, zonder luwtewerking en in tijdstip en hoeveelheid van bemesting vergelijkbaar is met de groeiomstandigheden van het schadeperceel. Het referentiepunt dient dus de ongestoorde grasgroei te representeren in zo goed mogelijk vergelijkbare groeiomstandigheden. De taxateur inventariseert of voor verschillende percelen verschillende referenties nodig zijn, omdat de schadepercelen te verschillend kunnen zijn.

Om tot een goede keuze van de referentie te komen zijn er de volgende keuzes:

- **Perceel:** Het referentiepunt wordt bij voorkeur op het schadeperceel zelf gekozen, op een deel dat niet is beschadigd. De situatie op dit referentiepunt (qua grondsoort, ontwatering, klimaat, wijze en tijdstip van bemesting, luwtewerking) is vergelijkbaar met de situatie op de rest van het perceel.
- **Bedrijf:** Alleen indien het niet mogelijk is om een referentieplek op het perceel te vinden (omdat het perceel volledig is beschadigd of om een andere reden, ter beoordeling van de taxateur) wordt een alternatieve locatie gezocht op een vergelijkbaar perceel van hetzelfde bedrijf.
- **Buurtperceel**: Als dit niet mogelijk is wordt een vergelijkbaar perceel gekozen op een ander bedrijf, zo dicht mogelijk bij het schadeperceel.
- **Streek**: Als dit ook niet mogelijk is, wordt gekozen voor het streekgemiddelde, dat, op basis van kennis en ervaring, door de taxateur wordt ingeschat. Het streekgemiddelde is de gemiddelde productie in dezelfde streek, op vergelijkbare percelen (qua grondsoort en grondwaterstand, ligging, bemesting) in dezelfde periode.

De taxateur geeft op het taxatieformulier aan volgens welke van de vier bovenstaande methoden het referentiepunt is gekozen en de hoogte van de referentie. Op de kaart wordt(en) de referentiepunt(en) weergegeven.

Kwaliteit van het grasland

De botanische samenstelling van grasland heeft invloed op de kwaliteit en daarmee de waarde van het gewas. Hetzelfde geldt voor de leeftijd van het gewas.
Op basis van onderzoek naar voederwaarde en drogestofopbrengst van vlinderbloemigen en een aantal grassen komt CLM (Waarderen van correctiefactoren, 2024) tot een indeling van drie klassen, zie onderstaande tabel op basis van dat rapport.

Klasse	% hoogproductieve grassen	% kruiden en andere grassen	Opbrengst in %
I	> 75	< 25	100%
II	Ca. 50; tussen 75 en 30	Ca. 50; tussen 25 en 70	88% of lager
III	< 30	> 70	83% of lager

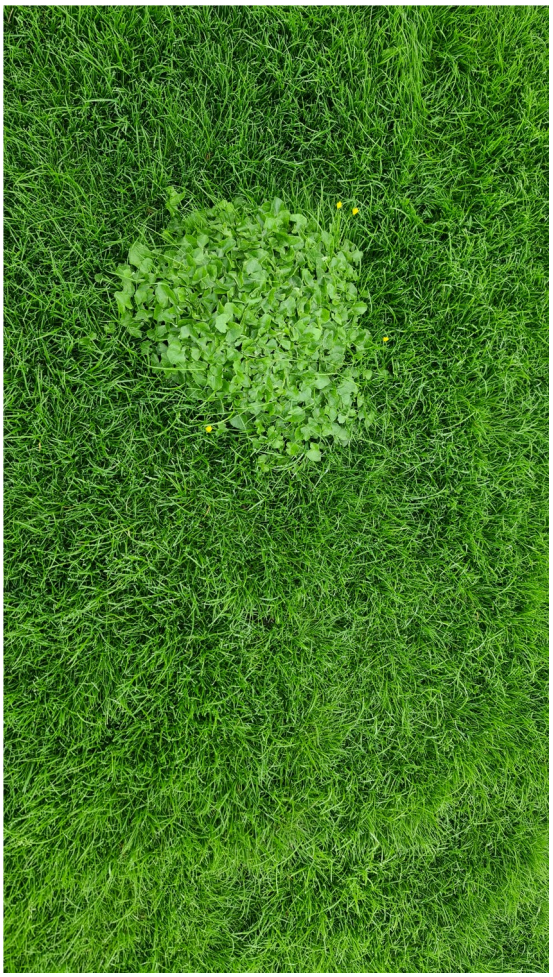
Bovengenoemde kwaliteitsklassen gelden als indicatie. Het is aan de taxateur zelf om het exacte percentage te bepalen voor de kwaliteit van het grasland op basis van verschillende factoren zoals aandeel hoogproductieve gewassen, het aandeel ongewenste kruiden en andere grassen, de openheid van de zone en de leeftijd van het gewas. Hierbij houdt de taxateur rekening met het te verwachten oogstmoment. De taxateur vat in één percentage de kwaliteit van het grasland ten opzichte van 100% voor Engels raai of agro-functioneel kruidenrijk grasland.

Vanaf een bepaald punt neemt bij een ouder wordend gewas de opbrengst per centimeter af, evenals de voederwaarde. Het gras gaat van vegetatieve groei naar generatieve groei. De typering van het grasland (vastgesteld onder 1. bij gegevens van het perceel) wordt verder ingevuld door de kwaliteit en daarmee de opbrengst van het grasland vast te stellen. De verminderde opbrengst wordt door het taxatiebureau verwerkt als percentage in de uiteindelijke taxatie. Vooral bij verschraald grasland en extensief beheerd grasland kan het aandeel kruiden en andere grassen hoog zijn. Maar ook bij een hoogproductief grasland kan de grasmaat over de jaren veranderen met een groot aandeel kruiden en andere grassen tot gevolg. 30% opbrengst of minder ten opzichte van een hoogproductief grasland is denkbaar op sterk verschraalde percelen met bijvoorbeeld een hoog aandeel pitrus.

Voorbeelden van grasmat per klasse
Klasse I

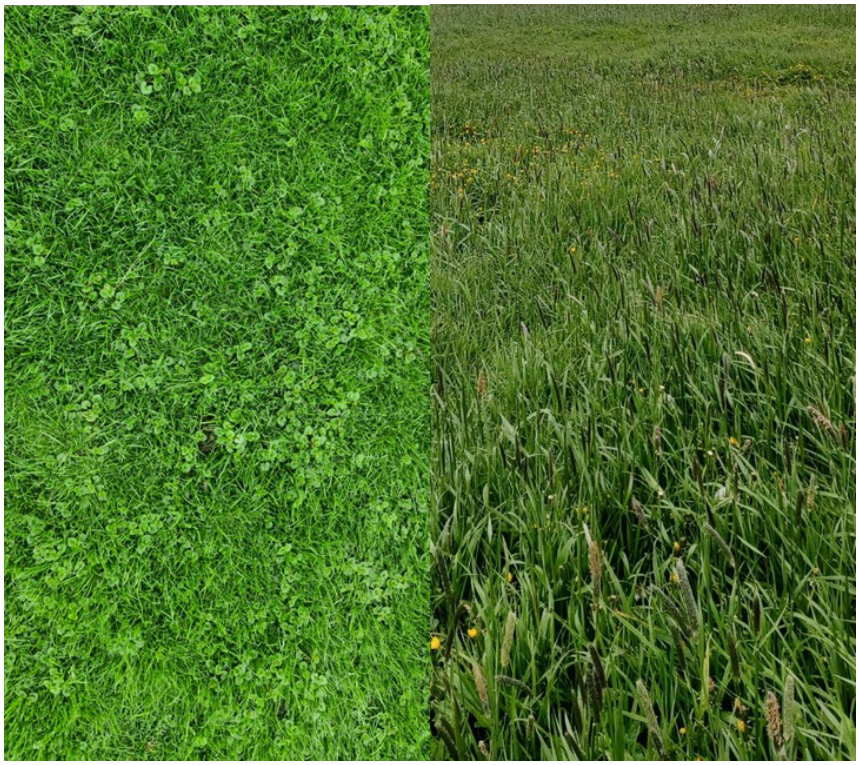

Afbeelding 1a-c: grasland in klasse I.

Klasse II
Voor onderstaande foto's geldt: klasse II als het gehele perceel er zo uitziet (of dat er geschat wordt dat er op het totale perceel tussen de 25% en 70% aan kruiden staat.

Afbeelding 2a: grasland met ~30% aandeel kruiden

Afbeelding 2b: grasland met ~50% aandeel kruiden

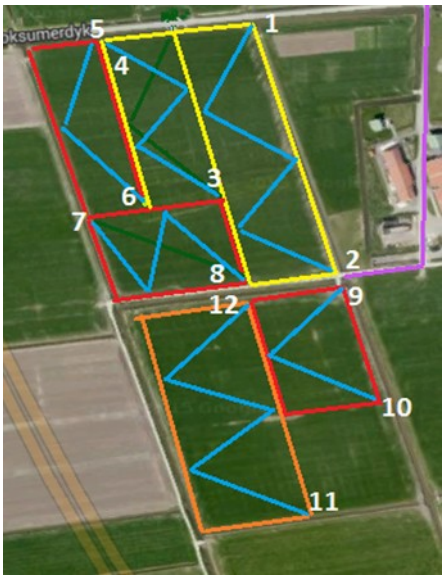
Klasse III

Afbeelding 3: grasland met >75% aandeel kruiden

Meetwijze in het perceel

Naast het aantal individuele metingen is ook het meetpatroon binnen een perceel of deel van een perceel van belang. De metingen moeten een representatief beeld geven van de totale toestand. Aangeraden wordt om een W-looppatroon door het perceel aan te houden (zie figuur 5; kleuren geven verschillende percelen weer). Dit geldt zowel voor metingen op een heel perceel als metingen op bijvoorbeeld een kaalgevreten plek of een referentieplek.

Figuur 5. Looppatroon door percelen die gemeten worden met een grashoogtemeter

Toepassing van de taxatiemethode op schadeperceel

Het taxeren van grashoogte met de grashoogtemeter is beschreven in Meten is weten (Engberink 2001). Op grote schadeoppervlakken (vanaf circa 5 ha) dienen circa 30 metingen en op kleine percelen minimaal tien metingen te worden verricht. De gemiddelde hoogte wordt weergegeven op het taxatieformulier. De hoogste en laagste waarde van de metingen worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Voor de verschillende delen binnen het perceel wordt een verlies in centimeters grashoogte bepaald ten opzichte van het referentiepunt. De beschadigde delen worden ook ingetekend op de perceelskaart of in een app.

Bij voorjaarsgras wordt gerekend met 150 kilogram droge stof (kgds) per centimeter grasverlies. Hierin zit 30 kgds opgenomen ter compensatie van de kwaliteitsachteruitgang van de grasmat, waarmee voor de agrariër een “spaarpotje” is gecreëerd om naar eigen inzicht herstelwerkzaamheden in het grasland uit te kunnen voeren. Om het verlies in kilogrammen droge stof te berekenen worden de gemeten centimeters verlies vermenigvuldigd met 150 kgds.

Verlies kilogrammen droge stof voorjaarsgras = beschadigde oppervlakte (ha) x verlies aan centimeters x 150 kgds. Op het resultaat worden de correctiefactoren toegepast op basis van de kwaliteit van het grasland.

De grashoogtemeter is niet altijd één-op-één inzetbaar. Als het te taxeren gewas erg lang is, of bijvoorbeeld ligt, of bij te kort (<4cm) of onvoldoende uniform gewas (veel stengels) kan de taxateur ervoor kiezen de meting van de grashoogtemeter achteraf te corrigeren of geheel zonder grashoogtemeter te taxeren. In beide gevallen geeft de taxateur aan waarom en als er een correctie toegepast wordt, geeft hij of zij ook aan met hoeveel de meting gecorrigeerd is.

Bepaling noodzaak tot door of herinzaai

In situaties waar beschermde diersoorten in de schadeperiode de grasmat volledig vernield hebben kan een (extra) vergoeding voor door- of herinzaai worden toegekend. De normbedragen hiervoor worden vastgesteld door BIJ12. Een vergoeding voor extra herstelwerk kan alleen in het taxatierapport worden opgenomen indien dit het directe gevolg is van de schade door aanwezige (beschermde) fauna. Als de achteruitgang een andere oorzaak kent, zoals vorst, slechte ontwatering, droogte, emelten e.d., dan kan er vanzelfsprekend geen herinzaai- of doorzaaivergoeding toegerekend worden. Het is aan de deskundigheid van de taxateur om tot een oordeel te komen.

Aandachtspunt hierbij is dat de achteruitgang van de kwaliteit van de grasmat door de jaren heen al in het verlies aan kilogrammen droge stof per centimeter gras wordt gecompenseerd. In het voorjaarsgras wordt gerekend met 150 kg droge stof waarvan 30 kg droge stof bestemd is voor achteruitgang van de grasmat. Hierdoor heeft de agrariër een “spaarpotje” waarmee hij naar eigen inzicht herstelwerkzaamheden in zijn grasland kan uitvoeren. Met het toekennen van een extra vergoeding voor doorzaaien of herinzaaien moet hiermee rekening worden gehouden.

Een vergoeding voor herinzaaien kan echter aan de orde zijn indien er is sprake van zeer intensieve schade door fauna, waardoor een forse open zode is ontstaan en onvoldoende kwalitatief goede grassoorten zijn overgebleven om tot een goed herstel te leiden. Hierbij gaat het om een situatie waarbij meer dan 40% open plekken en slechte grassen/onkruiden aanwezig is, óf het kweekaandeel 20% of hoger is (Bron: grasland APK WUR). In deze situatie is het dichtgroeien met kwalitatief slechte grassen (straatgras) niet te voorkomen. Toepassen van een grondbewerking door middel van frezen en het perceel opnieuw inzaaien is dan noodzakelijk.

Indien er sprake is van forse kale plekken in het perceel maar waar wel voldoende kwalitatief goede grassen (tussen 60 en 80%) aanwezig zijn, die kunnen concurreren met de groeikracht van straatgras, dan wordt het herstellen van de grasmat door middel van doorzaaien als een goede mogelijkheid gezien. In dat geval kent de taxateur een doorzaaivergoeding toe.

Voor de oppervlakte die moet worden door- of heringezaaid geldt dat er naast de herstelkosten (die worden afgerekend tegen de vastgestelde normbedragen) ook sprake is van een opbrengstderving. Indien (delen) van het perceel in het voorjaar opnieuw moeten worden ingezaaid, dan kan ervan uit gegaan worden dat de opbrengst van de eerste snede volledig verloren is en de tweede snede een minderopbrengst geeft. De totale opbrengstderving bij opnieuw inzaaien in het voorjaar kan in beginsel worden vastgesteld op maximaal 4000 kilogram droge stof per hectare. In het taxatierapport wordt dit teruggerekend naar centimeters grasverlies (bij 120 kgds als uitgangspunt geeft dit maximaal 33 cm opbrengstderving op deze hectares).

In de situatie dat moet worden doorgezaaid is op voorhand geen betrouwbare standaardberekening te maken van de opbrengstderving. In deze situaties zal de taxateur volgens de gangbare werkwijze de opbrengstderving dienen vast te stellen. In de berekening van de opbrengstderving op de door te zaaien perceelsoppervlakte vervalt de 30 kgds per cm die in het voorjaarsgras is opgenomen te compensatie van de achteruitgang van de grasmat. Hier geldt immers dat met de doorzaaivergoeding al een directe tegemoetkoming voor de kwaliteitsachteruitgang wordt gegeven. In de schadeberekening voor het voorjaarsgras wordt hierbij dus gewerkt met 120 kgds per cm grasverlies in plaats van 150 kgds per cm.

Overige kosten das & wild zwijn grasland

Dassen en wilde zwijnen kunnen het gehele jaar door schade in grasland veroorzaken door te graven en te wroeten waardoor opbrengstderving optreedt en kwaliteit van de grasmat verslechtert. Als dassen burchten en vluchtpijpen binnen een perceel grasland graven, mogen deze niet verstoord worden. De oppervlakte die hiermee is gemoeid is voor de grondgebruiker niet bruikbare oppervlakte.

Het schadebeeld kan oplopen van 1 of enkele putjes van 10 tot 30 cm diep per are, tot geheel losgewoelde zode waarbij herinzaai noodzakelijk is. Voor deze schade zijn drie schadebeelden beschreven. Schade door wilde zwijnen past binnen schade beeld 1 en 2, schade door dassen schadebeeld 1, 2 en 3. Deze schades (m.u.v. kg/ds gewasverlies) worden onder overige kosten in het taxatierapport opgenomen.

Schadebeeld 1

Oppervlakkige schade aan de graszode door dassen en/of wilde zwijnen.
Dit is schade die door lichte machinale bewerking (sleep, wiedeg) en handmatig dichtmaken van gaten hersteld kan worden. Bij dit schadebeeld is het gewasverlies nihil. De schade wordt per (deel van) perceel bepaald. Er kan een tegemoetkoming voor worden toegekend. Dit schadebeeld kan in iedere grassnede voorkomen. Oppervlakkige schade aan de grasmat kan beperkt/hersteld worden door lichte machinale bewerking (sleep, wiedeg) en handmatig dichtmaken van gaten. Per hectare kan hiervoor een tegemoetkoming toegekend worden als vergoeding voor de noodzakelijke werkzaamheden. De opbrengst in kilogrammen droge stof zal in deze situatie minimaal lager zijn dan niet beschadigde percelen.

Lichte schade: Verdeeld over het (deel van) perceel op iedere are 1 tot 3 gaten tot 10 cm diep en per hectare tot 5 gaten tot 30 cm diep. Lichte bewerking met sleep of wiedeg en het handmatig dichtmaken van de gaten tot 30 cm diep zal voldoende zijn. Tegemoetkoming per hectare €35,-

Matige schade: Verdeeld over het (deel van) perceel op iedere are 4 tot 10 gaten tot 10 cm diep en per hectare meerder gaten tot 30 cm diep. Meerdere bewerkingen met sleep of wiedeg en het handmatig dichtmaken van 5 tot 10 gaten tot 30 cm diep zal nodig zijn. Tegemoetkoming per hectare €75,-

Zware schade: Verdeeld over het (deel van) perceel op iedere are meer dan 10 gaten tot 10 cm diep en per hectare gaten tot 30 cm diep. Meerdere bewerkingen met sleep of wiedeg en (cambridge) rol en het handmatig dichtmaken van de gaten tot 30 cm diep zal nodig zijn. Tegemoetkoming per hectare €100,- (Uurtarief personeel €25,-, uurtarief trekker met werktuig €75,-)

Schadebeeld 2
Onherstelbaar beschadigde graszode door dassen en/of wilde zwijnen.
Wanneer in een perceel grasland of een deel daarvan, herhaaldelijk de zode is beschadigd kan door- of herinzaai noodzakelijk zijn. Een tegemoetkoming in gewasverlies en door- of herinzaaikosten kan worden toegekend. Het gewasverlies wordt (indien mogelijk) volgens de methode “meten is weten” bepaald.

Als bij door- of herinzaai geen referentie is en daardoor de schade niet met de grashoogtemeter vastgesteld kan worden kan afhankelijk van de kwaliteit van de oude grasmat uitgegaan worden van:
-bij doorzaai 1.500 tot 2.500 kg/ds/grasverlies (afhankelijk van de kwaliteit van de oude grasmat).
-bij herinzaai 4.000 kg/ds/ha als er weer gras ingezaaid wordt. Als er een ander gewas (bijv. Mais) ingezaaid wordt, alleen herinzaaivergoeding en geen ds vergoeding.

Schadebeeld 3
Burcht en vluchtpijpen van dassen.
Als burchten en of vluchtpijpen van dassen zich binnen een perceel grasland bevinden is dit voor de grondgebruiker “niet bruikbare oppervlakte”. De taxateur kan 1 keer per jaar een bedrag toekennen van €30,- per are niet bruikbare oppervlakte.

Tabel met overzicht van alle schadecategorieën en de tegemoetkomingen

Schade	**Omschrijving**	**Vergoeding**
Schadebeeld 1 **Licht**	Iedere are 1 tot 3 gaten tot 10 cm diep en per hectare tot 5 gaten tot 30 cm diep.	€ 35 per ha / per snede
Schadebeeld 1 **Matig**	Iedere are 4 tot 10 gaten tot 10 cm diep en per hectare meerder gaten tot 30 cm diep	€ 75 per ha / per snede
Schadebeeld 1 **Zwaar**	Iedere are meer dan 10 gaten tot 10 cm diep en per hectare gaten tot 30 cm diep	€ 100 per ha / per snede
Schadebeeld 2 **Graszode onherstelbaar**	Door- of herinzaai noodzakelijk. *Als bij door- of herinzaai geen referentie is en daardoor de schade niet met de grashoogtemeter vastgesteld kan worden kan afhankelijk van de kwaliteit van de oude grasmat uitgegaan worden van:* *-bij doorzaai 1.500 tot 2.500 kg/ds/grasverlies (afhankelijk van de kwaliteit van de oude grasmat).* *-bij herinzaai 4.000 kg/ds/ha als er weer gras ingezaaid wordt.* *-als er een ander gewas (bijv. Mais) ingezaaid wordt, alleen herinzaaivergoeding en geen Ds vergoeding.*	Kosten door- of herinzaai en opbrengstderving
Schadebeeld 3 **Burcht / vluchtpijp**		€ 30 per are / jr.

Schade door wilde zwijnen of dassen in november en december

In november en december kunnen dassen of wilde zwijnen veel schade aanrichten aan graslandpercelen door graven of wroeten. De taxaties worden niet direct afgerond, er kan immers in het voorjaar ook nog schade ontstaan. Het taxatierapport wordt pas ingezonden vlak voor/na de oogst in april/mei. Bij dossiers waar op twee momenten schade ontstaat kan nooit meer schade worden getaxeerd als een volledige snede.

BIJLAGE A1 – Bezoekrapport Grasland

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van een bezoekrapport (PDF). Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Bezoekrapport bevat minimaal
Basisgegevens • Dossiernummer • gewas • snede (Voorjaarsgras, zomergras of najaargras) • status • datum eindtaxatie (datum laatste aftaxatie) • opleverdatum rapport • versienummer rapport • naam aanvrager • adres grondgebruiker • contact persoon grondgebruiker • Opdrachtdatum • spoed (ja/nee • biologisch (ja/nee • autotax (ja/nee) • aanvraagdatum • datum constatering schade • 1ste taxateur • 2de taxateur
Bevinding tijdens bezoek • contact grondgebruiker • Preventieve maatregelen (type en aantallen) bv 1 knalapparaat en 40 vlaggen • diersoorten waargenomen • schadebeeld • ontwikkeling schade • soort schade • opmerkingen taxateurs, bijzonderheden

BIJLAGE A2 – Eindtaxatierapport Grasland

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van een taxatierapport (PDF). Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Taxatierapport bevat minimaal
Basisgegevens • Dossiernummer • gewas • snede (Voorjaarsgras, zomergras of najaargras) • status • datum eindtaxatie (datum laatste aftaxatie) • opleverdatum rapport • versienummer rapport • naam aanvrager • adres grondgebruiker • contact persoon grondgebruiker • Opdrachtdatum • spoed (ja/nee • biologisch (ja/nee • autotax (ja/nee) • aanvraagdatum • datum constatering schade • 1ste taxateur • 2de taxateur • toegepaste uitgangspunten (prijs, kg ds /cm/ha, prijs doorzaai en prijs herinzaai)
• contact grondgebruiker • Preventieve maatregelen (type en aantallen) bv 1 knalapparaat en 40 vlaggen • opmerking taxateur **Overzichtstabel alle percelen** **Per perceel** • perceelnaam • schadeoppervlakte perceel • gewasverlies (kg), • oppervlakte herinzaai(ha), • oppervlakte doorzaai(ha), • kosten herinzaai/doorzaai (€) • overige kosten (€) • totaal kosten (€)
Specificatie per perceel *(indien er meerdere taxatiedatums zijn er meerdere tabellen van één perceel)* • perceelnaam • perceelsoppervlakte • Taxatiedatum perceel • Type grasland • percentage kwaliteit opbrengstnorm • Taxatiemethode (grashoogtemeter: bruikbaar, niet bruikbaar, beperkt bruikbaar,als beperkt bruikbaar, aangeven waarom (bv te kort gras <4cm, gewas niet uniform, te veel stengels) en toegepaste correctie aangeven) • gewasverlies (kgds), • schadeveroorzakende diersoorten • percentage per diersoort (%)
Gegevens per schadegebied binnen schadeperceel (*binnen een schadeperceel kunnen meerdere schadegebieden of schadevlekken zijn, gebieden met gelijke schade))* • schadeoppervlakte • wijze referentiebepaling • referentiehoogte (cm) • gemeten grashoogte (cm) • grasverlies (cm) • doorzaai of herinzaai • grasverlies in kgds (kg)
Eventuele nadere bijzonderheden.
Foto's

BIJLAGE A3 – Bevestiging taxatie Grasland

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van de bevestiging taxatie. Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Taxatierapport bevat minimaal
De Bevestiging Taxatie bevat dezelfde gegevens als het eindtaxatierapport. **Met uitzondering van:** **● De BT bevat nog niet de waardebepaling (prijs) van het gewasverlies.**

B. Taxatierichtlijn graslandschade zomer en najaar

Deze richtlijn geeft de werkwijze weer voor taxatie van zomerschade aan grasland. De richtlijn wordt ook gebruikt voor het taxeren van najaarsgras.
Wat er in de taxatierapportage moet komen ligt vast, het is de resultaatverplichting van de richtlijn. In bijlage A1, A2 en A3 (zie bijlage A voorjaarsgras) zijn de minimale eisen van bezoekrapport, taxatierapport en bevestiging taxatie beschreven.

Deze richtlijn ondersteunt bij het invullen van de taxatierapportage zomer en najaarsschade. In deze richtlijn worden methoden en technieken beschreven om tot een goede taxatie te komen. Daarbij is gebruik gemaakt van de jaren ervaring opgedaan bij het bepalen van schade aan gras met behulp van de grashoogtemeter.

In de volgende werkparagrafen worden de verschillende onderdelen van de richtlijn toegelicht en hoe de informatie moet worden gerapporteerd.

Taxatie zomergras

Taxatie van grasland in de zomer verlangt een andere aanpak dan de voorjaarstaxatie. In de zomerperiode kunnen er meerdere maaisneden (4 a 5) worden geoogst en/of is sprake van beweiding van percelen door vee. De zomergrastaxaties gaan over het totale verlies aan droge stof aan al deze sneden gedurende het zomerseizoen, van ca. mei tot en met september. Het verlies aan de verschillende sneden dient per perceel te worden gesommeerd tot een totaal en dit wordt genoteerd in het taxatierapport. Per snede wordt dezelfde methode toegepast als bij voorjaarsgras.

Complicerende factor daarbij is dat de percelen binnen een bedrijf op verschillende momenten geoogst of beweid worden. Dit maakt taxatie in de praktijk arbeidsintensief. Bij iedere oogst of voor beweiding van een perceel moet een taxatie uit gevoerd worden met de grashoogtemeter en referentiebepaling.

Hierdoor is het in de eerste plaats van belang dat de taxateur bij taxatie van zomergras indien mogelijk meerdere bezoeken aan het bedrijf brengt. Op die manier verkrijgt hij een goed beeld van de aanwezigheid van de schadeveroorzakende diersoort gedurende in de zomermaanden. Ook krijgt de taxateur op die manier een beeld van schade op de verschillende percelen en de ontwikkeling van de schade in de tijd. Bij late aanvragen in het seizoen is dat niet altijd mogelijk en volstaan een of twee bezoeken.

Bij de zomerschade kunnen dan ook meerdere taxatiebezoeken plaatsvinden. Per taxatiebezoek maakt de taxateur een inschatting van het verlies aan droge stof door de aanwezigheid van fauna en stelt hiervan een bevestiging taxatie op en stuurt die naar BIJ12. De grashoogtemeter, groeitabellen gras en ganzendruk zijn hulpmiddelen bij het bepalen van het verlies aan droge stof door de taxateur.

Beweid of gemaaid

Percelen worden niet meegenomen als deze zijn gemaaid, beweid of bewerkt.

Taxatie najaarsgras

In enkele provincies komt -onder voorwaarden- faunaschade aan de najaarsgrassnede voor een tegemoetkoming in aanmerking. Het gaat om schade die optreedt in de maand oktober. Belangrijke voorwaarde bij het taxeren is dat het wel om een oogstbare snede moet gaan.

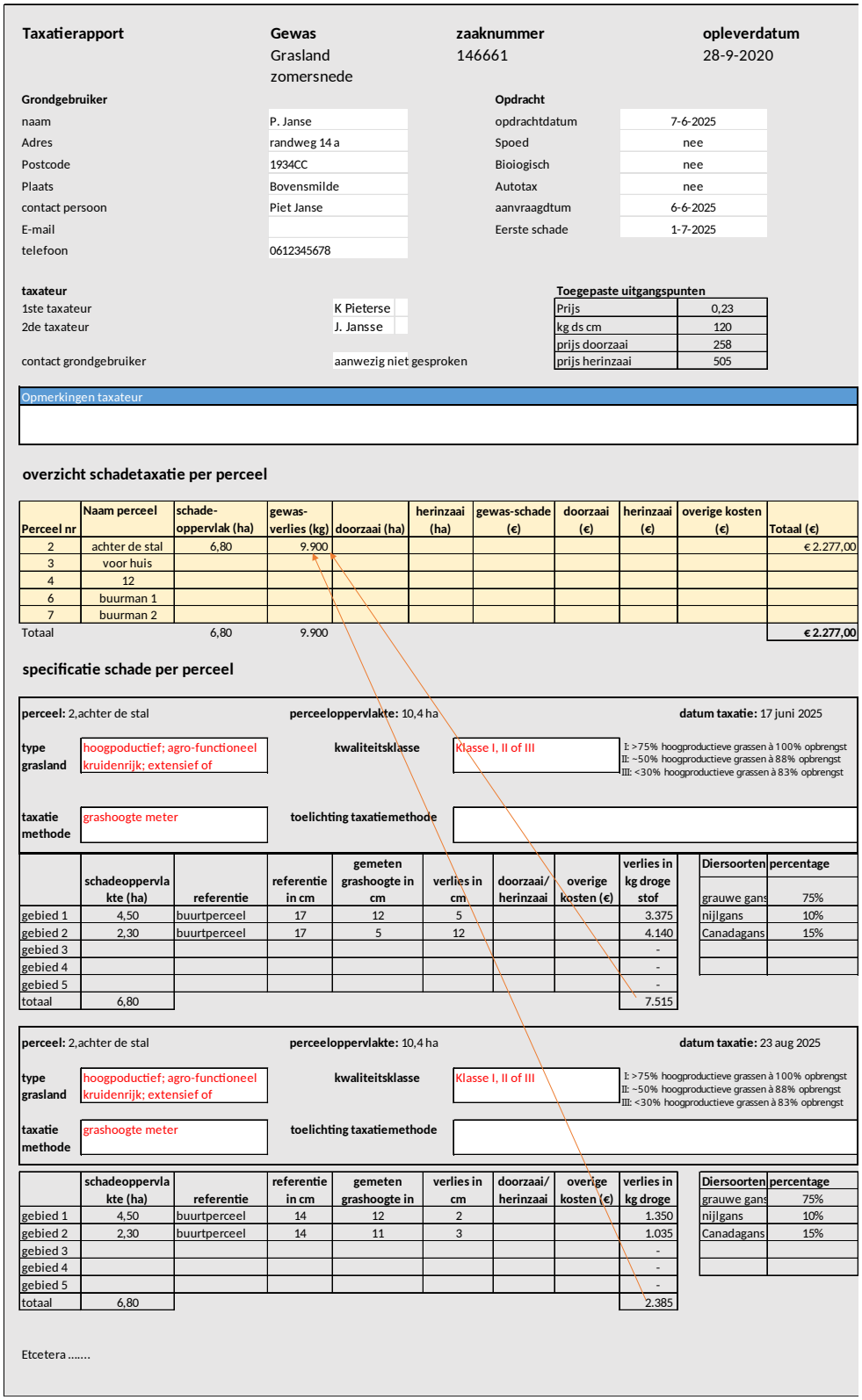
Ook na oktober kan er grasgroei plaatsvinden. Omdat de veehouder er vanuit goed graslandbeheer naar streeft zijn grasland kort de winter in te laten gaan, worden sommige

percelen – afhankelijk van de weersomstandigheden – ook na oktober nog wel gemaaid of beweid, soms ook met schapen. De grasopbrengst van dergelijke percelen levert echter geen substantiële bijdrage meer aan de ruwvoedervoorziening van het bedrijf. Hoofddoel is dan goed graslandbeheer.

In de periode vanaf november en/of aan het restant “wintergras” in de periode dat de grasgroei in de rustfase zit, wordt eventuele vraatschade aan het grasland niet in de taxatie meegenomen. Dit is anders indien de zode door toedoen van fauna dermate beschadigd raakt dat tot door- of herinzaai overgegaan moet worden. Dergelijke schade, ook door wroeten of graven door bijvoorbeeld wilde zwijnen of dassen, dient wel in de taxatie te worden meegenomen als herstelkosten, opbrengstderving wordt niet getaxeerd in deze periode.

Rapportage schade grasland zomer en najaar

De bevestigingen taxatie en taxatierapporten voor grasland zijn uniform voor voorjaars-, zomer- en najaargras. Voor zomergras kan per bezoek taxaties met datum aan het taxatierapport worden toegevoegd. In het taxatierapport kunnen er per perceel meerdere taxaties opgenomen zijn ieder met een eigen taxatiedatum. Na het laatste bezoek kan het rapport worden afgerond door de gemeten kg droge stof per perceel van de verschillende bezoeken te sommeren. Het taxatierapport zomergras wijkt op dat punt af van de voorjaarsgrastaxaties.

Taxatierapport | **Gewas**: Grasland zomersnede | **zaaknummer**: 146661 | **opleverdatum**: 28-9-2020

Grondgebruiker

naam	P. Janse
Adres	randweg 14 a
Postcode	1934CC
Plaats	Bovensmilde
contact persoon	Piet Janse
E-mail	
telefoon	0612345678

Opdracht

opdrachtdatum	7-6-2025
Spoed	nee
Bioiogisch	nee
Autotax	nee
aanvraagdtum	6-6-2025
Eerste schade	1-7-2025

taxateur

1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	J. Jansse
contact grondgebruiker	aanwezig niet gesproken

Toegepaste uitgangspunten

Prijs	0,23
kg ds cm	120
prijs doorzaai	258
prijs herinzaai	505

Opmerkingen taxateur

overzicht schadetaxatie per perceel

Perceel nr	Naam perceel	schade-oppervlak (ha)	gewas-verlies (kg)	doorzaai (ha)	herinzaai (ha)	gewas-schade (€)	doorzaai (€)	herinzaai (€)	overige kosten (€)	Totaal (€)
2	achter de stal	6,80	9.900							€ 2.277,00
3	voor huis									
4	12									
6	buurman 1									
7	buurman 2									
Totaal		6,80	9.900							**€ 2.277,00**

specificatie schade per perceel

perceel: 2,achter de stal — **perceeloppervlakte:** 10,4 ha — **datum taxatie:** 17 juni 2025

type grasland: hoogproductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of — **kwaliteitsklasse**: Klasse I, II of III

I: >75% hoogproductieve grassen à 100% opbrengst
II: ~50% hoogproductieve grassen à 88% opbrengst
III: <30% hoogproductieve grassen à 83% opbrengst

taxatie methode: grashoogte meter — **toelichting taxatiemethode**:

	schadeoppervlakte (ha)	referentie	referentie in cm	gemeten grashoogte in cm	verlies in cm	doorzaai/ herinzaai	overige kosten (€)	verlies in kg droge stof
gebied 1	4,50	buurtperceel	17	12	5			3.375
gebied 2	2,30	buurtperceel	17	5	12			4.140
gebied 3								-
gebied 4								-
gebied 5								-
totaal	6,80							7.515

Diersoorten	percentage
grauwe gans	75%
nijlgans	10%
Canadagans	15%

perceel: 2,achter de stal — **perceeloppervlakte:** 10,4 ha — **datum taxatie:** 23 aug 2025

type grasland: hoogproductief; agro-functioneel kruidenrijk; extensief of — **kwaliteitsklasse**: Klasse I, II of III

I: >75% hoogproductieve grassen à 100% opbrengst
II: ~50% hoogproductieve grassen à 88% opbrengst
III: <30% hoogproductieve grassen à 83% opbrengst

taxatie methode: grashoogte meter — **toelichting taxatiemethode**:

	schadeoppervlakte (ha)	referentie	referentie in cm	gemeten grashoogte in	verlies in cm	doorzaai/ herinzaai	overige kosten (€)	verlies in kg droge
gebied 1	4,50	buurtperceel	14	12	2			1.350
gebied 2	2,30	buurtperceel	14	11	3			1.035
gebied 3								-
gebied 4								-
gebied 5								-
totaal	6,80							2.385

Diersoorten	percentage
grauwe gans	75%
nijlgans	10%
Canadagans	15%

Etcetera .....

Figuur 1. Voorbeeldrapportage bezoek grasland zomer (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

Plannen bezoeken

Om een goed beeld van de schadeveroorzakende diersoorten en de ontwikkeling van de schades te krijgen bezoekt een taxateur het bedrijf meestal meerdere keren. Nadat de opdracht voor de taxatie van zomerschade vanuit BIJ12 aan het taxatiebureau is gegeven neemt taxateur

contact op met de grondgebruiker. Uit het protocol taxatie faunaschade gewassen volgt dat de taxateur dit binnen 7 werkdagen doet. De taxateur plant een eerste bezoek om de eerste snede zomerschade (dus eigenlijk tweede snede dat jaar) te taxeren. Taxateur maakt met de grondgebruiker afspraken voor taxatie van vervolgsnedes. In de praktijk wordt de taxateur gebeld door de grondgebruiker als er beweid of gemaaid gaat worden.

Methode schadebepaling zomergras

Om te bepalen wat de opbrengstderving van zomergras is door faunaschade zijn een aantal methoden beschikbaar:

1. Meten is weten-methode: Bepalen grasverlies in kg droge stof van een perceel met grashoogtemeter door systematische meting perceel (zoals bij eerste snede (**zie richtlijn A**))
2. Bepalen grasverlies van een perceel met grashoogtemeter en grasgroeitabellen
3. Visuele methode, inschatting van verlies in kg droge stof

Van deze methodes heeft methode 1 de eerste voorkeur en methode 3 de laatste. Enkel wanneer de beste methode niet toepasbaar is wordt overgestapt naar het eerstvolgende alternatief. Hierbij wordt altijd een toelichting gegeven, waarom de betere methode niet toepasbaar is.

In het taxatierapport kan aangeven worden welke methode wordt gebruikt, zie onderstaande uitsnede uit het bezoekrapport.

Schademeting

perceel	hectares	verlies in kgds	methode
2	10,40	-	visueel
3	10,20	200,00	visueel
4	14,30	300,00	ghm
6	12,20	240,00	ghm
7	10,00	-	visueel

Methode Meten is weten

Deze methode is beschreven in het rapport Meten is weten. Ieder perceel wordt systematisch afgelopen met 30 metingen met de grashoogtemeter per perceel voor grote percelen (> 5ha) en minimaal 10 metingen op kleinere percelen. De opbrengstderving wordt in het bezoekrapport genoteerd in kg droge stof. Voor zomergras en najaar gras wordt gerekend met 120 kg droge stof per cm per ha bij de omrekening van centimeters naar kg droge stof. Zie richtlijn A voor een uitgebreide uitwerking.

Methode grasgroeitabellen

Deze methode is alleen te gebruiken in situaties met een zeer hoge ganzendruk in de zomer waarbij het schadebeeld/ ganzendruk binnen het bedrijf redelijk uniform is. In overleg met de aanvrager wordt een perceel geselecteerd dat niet gemaaid of beweid is. Dit perceel wordt bemeten volgens de methode Meten is weten. Als referentie worden de grasgroeitabellen uit de regio genomen voor betreffende periode.

Visuele methode

De visuele methode kan gebruikt worden in gevallen waar andere methode niet bruikbaar zijn bv generatieve fase gewas (gras in de aar). De methode vraagt wel een goede inspectie van de schadepercelen uit de aanvraag. Met deze methode wordt door de taxateur op het oog ingeschat of en waar de beschadigde delen zitten en wordt een inschatting gemaakt van de beschadigde oppervlakte en de gemiste kg droge stof. Wat had er aan gras moeten staan, rekening houdend met de groeiomstandigheden en wat staat er nu. De grashoogtemeter kan hierbij als hulpmiddel worden gebruikt om enkele metingen te doen en de referentie te bepalen. Dit in tegenstelling tot methode grasgroeitabellen waarbij het hele perceel systematisch moet worden bemeten. Een nuttig hulpmiddel is hier ook de potentiële

grasgroeicijfers uit de regio in die periode. Hoeveel gras groeide er in deze regio in de afgelopen weken.

Controle methode met ganzenaantallen

Een methode die in de praktijk regelmatig door taxateurs wordt gebruikt om schade in te schatten is de ganzentelmethode. Door het aantal ganzen te tellen op de percelen en dit te vermenigvuldigen met de gemiddelde ganzenvraat per dag kan een beeld worden verkregen wat de ganzen per dag wegvreten. **Deze methode is uitdrukkelijk niet bedoeld om de schade te bepalen maar ter controle van de cijfers verkregen met de andere methoden.** Een gans eet gemiddeld 0,35 kg ds per dag. Indien van toepassing kan daarbij nog tot 0,15 kg ds per dag gerekend voor vertrapping en uitwerpselen.
Rekenvoorbeeld: 100 ganzen gedurende 4 weken is:

100 ganzen x 28 dagen x 0,35-0,50 kgds/dag/gans = 980 kg droge stof

Groeicijfers zomergras

Om een goede inschatting te maken voor het verlies aan zomergras is inzicht in de potentiële grasgroei op een perceel van belang. Er kan immers niet meer gras worden opgegeten door fauna dan dat er gras groeit. Grasgroei wordt uitgedrukt in kilogrammen droge stof per hectare per dag. In onderstaande figuur is de grasgroei uitgedrukt in kg droge stof per dag uitgezet tegen de tijd. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen klei- en zandgrond in een gunstig en ongunstig seizoen.

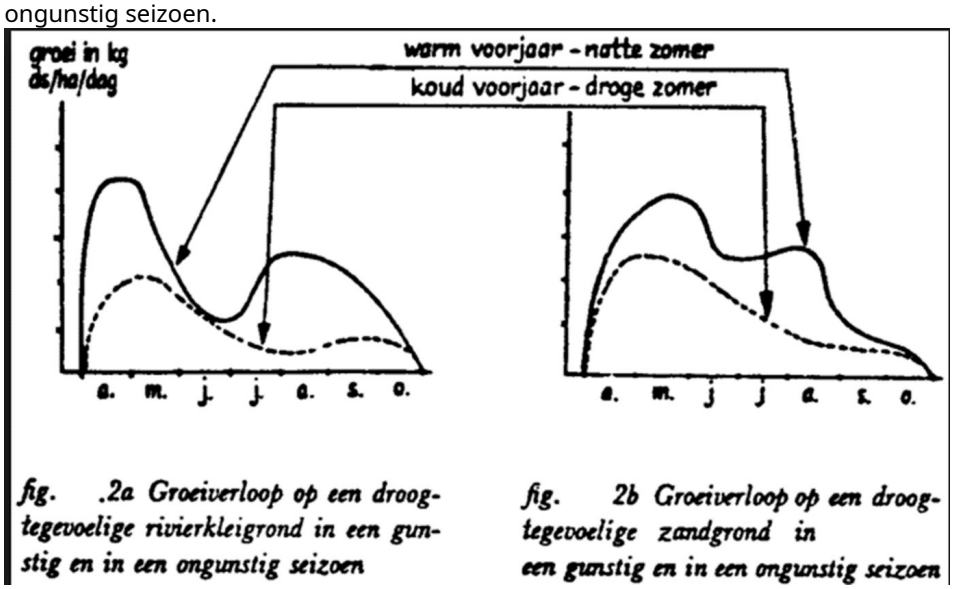

fig. 2a Groeiverloop op een droogtegevoelige rivierkleigrond in een gunstig en in een ongunstig seizoen

fig. 2b Groeiverloop op een droogtegevoelige zandgrond in een gunstig en in een ongunstig seizoen

Duidelijk is dat de groeicijfers per dag sterk fluctueren afhankelijk van de maand, grondsoort, temperatuur en vochttoestand. Na de voorjaarspiek in april en mei daalt de grasgroei in de maanden juni en juli om in augustus weer licht te stijgen. De grasgroeicijfers per week per regio zijn beschikbaar gesteld op http://veeteelt.nl/voeding/gras

Deze cijfers zijn bedoeld als hulpmiddel.

Bevestiging taxatie

Bij het taxeren van schade aan zomergras kunnen er meerdere taxatiemomenten per perceel zijn. In dat geval worden er meerdere bevestigingen taxatie opgemaakt en ingestuurd.

C. Taxatierichtlijn faunaschade in maïs

Deze richtlijn geeft de werkwijze weer voor taxatie van maïs (snijmaïs en korrelmaïs). Wat er in de taxatierapportage moet komen ligt vast, het is de resultaatverplichting van de richtlijn. Deze richtlijn ondersteunt bij het invullen van het taxatierapportage schade in maispercelen. In deze richtlijn worden methoden en technieken beschreven om tot een goede taxatie te komen.

Rapportage bezoek maïs

In figuur 1 en 2 zijn bezoek- en eindrapportage maïstaxatie weergegeven.

rapportage bezoek 1 **Mais** **Dossier** **143123**

grondgebruiker	P. Janssen	**Status**	concept
taxateur	K.Pieterse		
datum bezoek	15-7-2019		
grondgebruiker	aanwezig niet gesproken		

percelen 2,3, 4, 6,7 (perceelnummering grondgebruiker in meitelling)

Schadebeeld

perceel	Ontwikkeling schadebee	aantallen dierssoort	diersoort
2	nauwelijks schade	geen	tegenhoutwal lichte dassenschade,
3	beginnende schade	geen	lichte dassenschade en zwijnenschade
4	veel schade	wilde zwijnen	verschillende delen plat door zwijnen

Indicatie schadebedrag € 300

Opmerkingen

met name in perceel 4 veel schade, zwijnen in het perceel aanwezig

Figuur 1. Rapportage bezoek taxatie maïs (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

Taxatierapport

Gewas	zaaknummer	opleverdatum
Mais, Snij-	143123	22-9-2020

Grondgebruiker

naam	P. Janse
Adres	randweg 14 a
Postcode	1934CC
Plaats	Bovensmilde
contact persoon	Piet Janse
E-mail	
telefoon	0612345678

Opdracht

opdrachtdatum	27-5-2021
Spoed	nee
Bioiogisch	nee
Autotax	nee
aanvraagdtum	27-5-2021
Eerste schade	25-5-2021

taxateur

1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	J. Jansse
contact grondgebruiker	aanwezig niet gesproken

Toegepaste uitgangspunten

Prijs	0,13
kg per ha	16.500
prijs herinzaai	305

Opmerkingen taxateur

grondgebruiker gaat deel herinzaaien, 8 juni is dervingspercentage 37%

overzicht schadetaxatie per perceel

Perceel nr	Naam perceel	schade-oppervlak (ha)	tax datum	gewasverlies (kg)	gewasverlies (€)	herinzaaikosten (€)	Totaal (€)
2	achter de stal	1,53	8-6-2021	3.501	€ 455,16	€ 158,60	€ 613,76
3	voor huis	3,25	26-10-2021	2.681	€ 348,56		€ 348,56
4							
6							
7							
Totaal		4,78		6.182			**€ 962,32**

specificatie schade per perceel

perceel: 2, achter de stal **perceeloppervlakte:** 10,4 ha **datum taxatie:** 8-jun-21

	schadeopper-vlakte (ha)	gewas-verlies (%)	opbrengst-dervings-percentage*	gewas-verlies (kgds)	gewas-verlies (€)	herinzaai (ha)	herinzaai (€)		totaal
gebied 1	1,11	37%	37%	2507,3	€ 325,95	0,3	€ 91,50		€ 417,45
gebied 2	0,42	37%	37%	948,7	€ 123,33	0,2	€ 61,00		€ 184,33
gebied 3	0,02	37%	37%	45,2	€ 5,87	0,02	€ 6,10		€ 11,97
gebied 4									
gebied 5									
totaal	1,55			3.501	€ 455,16		€ 158,60		€ 613,76

Diersoorten	percentage
Roek	100%

perceel: 3,voor het huis **perceeloppervlakte:** 4,5 ha **datum taxatie:** 26-okt-21

	schade-oppervlakte (ha)	gewas verlies (%)	opbrengst-dervings-percentage	gewas-verlies kgds)	gewasverlies (€)	herinzaai (ha)	herinzaai (€)		totaal
gebied 1	3,25	5%	100%	2681,25	€ 348,56				€ 348,56
gebied 2									
gebied 3									
gebied 4									
gebied 5									
totaal	3,25			2.681	€ 348,56		€ 0,00		€ 348,56

Diersoorten	percentage
Das	100%

Etcetera .....

* opbrengstdervingspercentage volgens tabel Richtlijn mais.

Figuur 2. Eindrapportage taxatie maïs (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

Schade aan maïs

Schade aan maïs treedt grofweg op twee momenten op: na de inzaai in de eerste fase van de groei (mei) en in de fase dat het gewas afrijpt (augustus/september). De werkwijze van schade bepalen verschilt doordat in het afrijpende gewas de maïs hoog staat en het lastiger is de plekken waar de schade zich bevindt te overzien. Net als voor andere gewassen geldt dat zowel de schade kort na inzaai als schade kort voor de oogst in één taxatierapport wordt meegenomen (één teelt is één rapport).

Schade aan pas ingezaaide maïs

De taxateur bepaalt hoeveel bezoeken noodzakelijk zijn voor een goede schadetaxatie. Bij voorkeur is de aanvrager aanwezig bij het bezoek. Indien nodig bezoekt de taxateur het schadeperceel meerdere keren. Taxatie vindt plaats door het steekproefsgewijs tellen van het aantal beschadigde planten. Door het aantal planten in het beschadigde deel en in het

referentiegebied op meerdere plekken per 10 m rijlengte te tellen ontstaat een beeld van de schade. De taxateur berekent vervolgens het percentage verloren planten per perceel of deel van een perceel en noteert dit in het taxatierapport. Wanneer het beschadigde (deel van) perceel al is overgezaaid kan er geen taxatie meer plaatsvinden van de schade.

Indien het perceel maïs dermate door de fauna is beschadigd dat deze (gedeeltelijk) nieuw ingezaaid moet worden, dan worden hiervoor de herinzaaikosten (zaaizaai- en loonwerkkosten conform KWIN AGV) in het taxatierapport meegenomen. Indien er opbrengstverlies optreedt vanwege het latere moment van inzaai, dan wordt dit -voor zover als deze latere inzaai veroorzaakt is door de faunaschade- ook meegenomen in de taxatie. Onderstaande tabel is een richtsnoer voor het bepalen van opbrengstderving aan de hand van het herinzaai moment. Naast het beschreven percentage opbrengstderving kunnen ook de kosten voor het herinzaaien (zaaizaad en zaaien zelf) in de taxatie meegenomen. Deze worden afgerekend overeenkomstig de normbedragen vanuit de KWIN AGV. Wordt er een ander gewas dan maïs ingezaaid (bijvoorbeeld omdat het te laat is om nog maïs in te zaaien), dan wordt er (her)inzaaikosten voor de maïs berekend en een opbrengstverlies van maximaal 40%.

Opbrengstderving overzaaien:

week herinzaai	opbrengstderving
1-7 mei	0%
8-14 mei	5%
15-21 mei	11%
22-28 mei	18%
29-4 juni	27%
5-11 juni	37%
12-18 juni	48%

Indien een perceel in zijn geheel nieuw ingezaaid moet worden, dan is er (daarna) sprake van een nieuwe teelt. Bij eventuele schade in het nieuw ingezaaide perceel zal de grondgebruiker een nieuwe aanvraag moeten indienen. Indien het geheel aan oppervlakte (perceel/percelen) van een aanvraag opnieuw ingezaaid moet worden, dan kan het taxatierapport dan direct worden afgewerkt. Indien de aanvraag ook percelen betreft die niet opnieuw hoeven worden ingezaaid, dan moet het dossier nog worden aangehouden.

Samengevat:

- Bepaal de totale oppervlakte van het perceel, zie taxatieopdracht BIJ12.
- Bepaal de beschadigde oppervlakte binnen het perceel. Maak hierbij zo nodig onderscheid naar meerdere schadeniveaus. Bij hoefdieren en dassen: aantal beschadigde planten worden geteld en vergeleken met de referentie.
  Voor vogelschade etc.: tel het aantal planten in het beschadigde deel en in het referentiegebied door op meerdere plekken 10 m rijlengte te tellen. Het is ter beoordeling van de taxateur hoeveel tellingen nodig zijn om een goede totale schatting te krijgen. Dit is afhankelijk van het schadebeeld (bij uniform schadebeeld zijn weinig tellingen nodig, bij veel variatie in schade, zijn meer tellingen nodig). Bereken het percentage verloren planten. In sommige gevallen is het nog mogelijk om de maïs (pleksgewijs) bij- of opnieuw in te zaaien. In dat geval kosten rekenen voor deze herinzaai én -afhankelijk van het moment van herinzaai- ook eventueel opbrengstverlies als gevolg van de late inzaai.
- Teken situatie in op perceelskaart.
  Deze informatie wordt vastgelegd op het taxatieformulier.

Schade aan afrijpende maïs

De schade bestaat uit het aan- en opvreten van kolven en het omduwen van planten. Het schadebeeld is per diersoort verschillend:

- dassen duwen individuele planten om en vreten de kolf op. De schade is doorgaans te vinden in perceelranden, dicht bij de wissels naar de burchten;
- wilde zwijnen vernielen meestal grotere gewasoppervlakten. Op de schadeplekken ligt het gewas plat en de kolven zijn afgevreten. Wilde zwijnen maken vaak op meerdere plekken in het perceel schade.
- Vogels kunnen in de randen van de mais kolven aan- en leegpikken waardoor schimmel kan ontstaan.

De werkinstructie voor het opnemen van de schade is als volgt:

- Bepaal de totale oppervlakte van het perceel, zie taxatieopdracht BIJ12.
- Doorloop het gehele perceel systematisch om te bepalen waar de beschadigde oppervlakte zich bevinden;
- Indien schadeplekken worden ontdekt stel vast of dit het gevolg is van fauna of dat er andere oorzaken zijn (stormschade, maïsstengelboorder).
- Stel per schadeplek het beschadigd oppervlak vast en het percentage beschadigde planten.
- Teken de schadesituatie in op de kaart
- Indien het perceel geoogst is kan geen taxatie plaatsvinden en is de schade nul. Er wordt niet vanaf de foto getaxeerd.

Gelegerd gewas is doorgaans niet of slechts gedeeltelijk oogstbaar. Opruimwerkzaamheden voor gelegerd gewas is vervolgschade en geen onderdeel van de schadetaxatie.

Een volledig verloren perceel door faunaschade heeft een verlies van 100% minus besparing oogstkosten conform KWIN AGV.

Vaststelling schadeveroorzakende soort

De taxateur bepaalt welke soorten schade veroorzaakten en vermeldt dit op het taxatieformulier. Om te bepalen welke dieren de schade hebben veroorzaakt wordt de volgende informatie gebruikt:

- Waarneming van diersoorten in het schadeperceel en in de directe omgeving
- Informatie vanuit de aanvraag en van de grondgebruiker
- Sporen in het perceel (pootafdrukken, veren, keutels, vraatsporen)
- Het beeld van de schade. Denk hierbij aan:
    - wilde zwijnen kunnen zaaizaad opwroeten, jonge planten afbijten, kolven aanvreten, planten omduwen bij het wroeten of door loopsporen en ligplekken.[2]
    - Dassen kunnen kolven aanvreten, graafschade aanrichten, planten omduwen door loopsporen.
    - Pikschade door spreeuwen, roeken, kraaien en kauwen. Ganzen of zwanen kunnen kolven kaalvreten. Bij alleen vraat van kolven 60% schade rekenen.
    - Is het waarschijnlijk dat deze diersoort voorkomt in deze regio?

Schadeberekening

Aan de hand van de gegevens uit de KWIN wordt de schade aan snij- of korrelmaïs als volgt berekend:
Schade = beschadigde oppervlakte X opbrengstderving (%) X opbrengst/ha

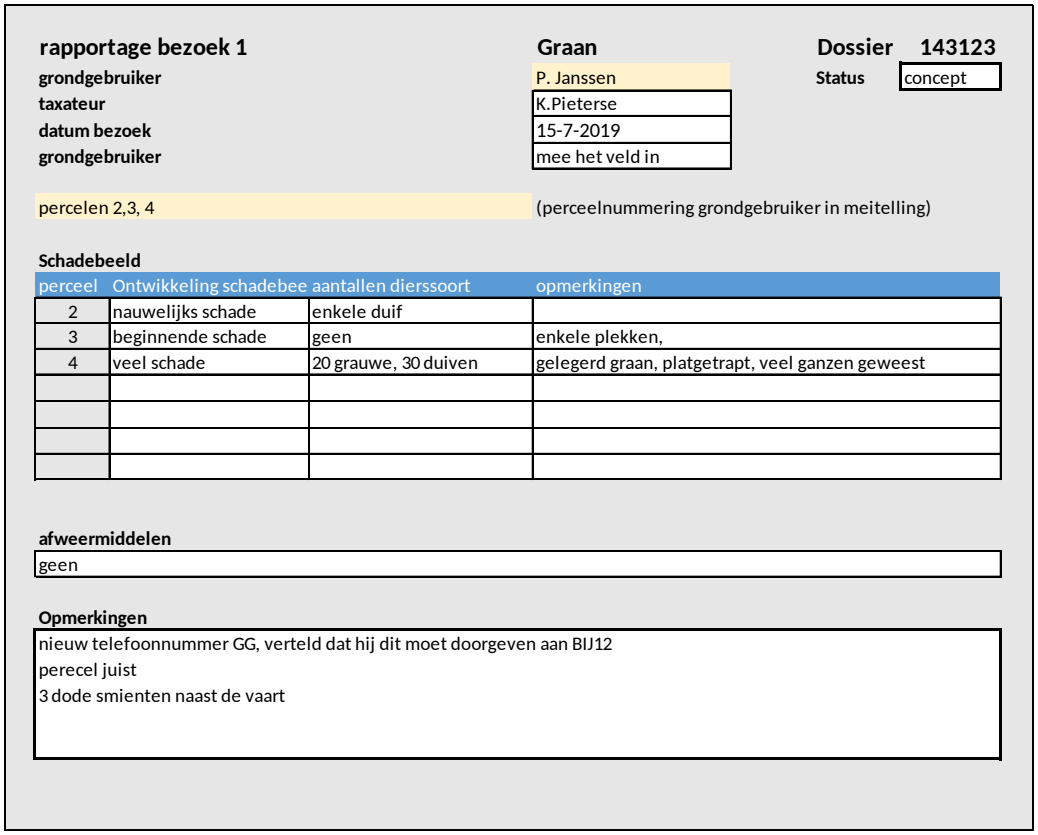
[2]

D. Taxatierichtlijn faunaschade in graan

Deze richtlijn geeft de werkwijze weer voor taxatie van graan. Wat er in de taxatierapportage moet komen, ligt vast. Het is de resultaatverplichting van de richtlijn. Deze richtlijn ondersteunt bij het invullen van het taxatierapportage schade in graanpercelen. In deze richtlijn worden methoden en technieken beschreven om tot een goede taxatie te komen.

Rapportage Graan

In figuur 1 en 2 zijn bezoek- en eindrapportage graantaxatie weergegeven.

rapportage bezoek 1 **Graan** **Dossier 143123**

grondgebruiker	P. Janssen
taxateur	K.Pieterse
datum bezoek	15-7-2019
grondgebruiker	mee het veld in

Status concept

percelen 2,3, 4 (perceelnummering grondgebruiker in meitelling)

Schadebeeld

perceel	Ontwikkeling schadebee	aantallen dierssoort	opmerkingen
2	nauwelijks schade	enkele duif	
3	beginnende schade	geen	enkele plekken,
4	veel schade	20 grauwe, 30 duiven	gelegerd graan, platgetrapt, veel ganzen geweest

afweermiddelen

geen

Opmerkingen

nieuw telefoonnummer GG, verteld dat hij dit moet doorgeven aan BIJ12
perecel juist
3 dode smienten naast de vaart

Figuur 2. Rapportage bezoek taxatie graan (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

rapportage eindtaxatie — **Graan** — **dossier** 143123

grondgebruiker	P. Janssen			**status**	concept
taxateur	K.Pieterse	gewas	wintergraan		
datum bezoek	15-7-2019	kg per hectare	8900		
grondgebruiker	mee het veld in	prijs	0,19	per kg	

perceel	hectare	schadecomponenten			diersoort	percentage
2	**10,4**					
	10,4	hectare met	0	% verlies		
		hectare met	0	% verlies		
		hectare met	0	% verlies		
		hectare met		% verlies		
3	**10,2**				Grauwe	50%
	5,1	hectare met	10	% verlies	duif	50%
	2,1	hectare met	10	% verlies		
	3,0	hectare met	0%	% verlies		
		hectare met		% verlies		
4	**14,3**				duif	10%
	2,1	hectare met	30	% verlies	grauwe	90%
	12,2	hectare met	5	% verlies		
				% verlies		
				% verlies		

opmerkingen

referentie op het perceel
platgeslagen delen in perceel 2, oorzaak stormschade

Berekening

	verlies in KG DS	taxatiebedrag
2	-	€ 0,00
3	6.408	€ 1.217,52
4	11.036	€ 2.096,84
	-	€ 0,00
		€ 0,00
		€ 3.314,36

Figuur 3. Eindrapportage taxatie graan (*het format is een voorbeeld, het gaat om de data die digitaal geleverd worden)*

Taxatie schade aan graan

Voor de taxatie van graan zijn, afhankelijk van het moment dat de schade optreedt, meerdere bezoeken noodzakelijk. Bij schade die kort voor de oogst in het afrijpende graan optreedt kan bij het eerste bezoek ook direct de eindtaxatie worden uitgevoerd. Bij schade die optreedt in de periode kort na opkomst zijn in zijn algemeenheid meerdere bezoeken benodigd om tot een correcte inschatting van de opbrengstderving te kunnen komen. Hierbij dient onder andere rekening gehouden te worden met de plantdichtheid, de aardichtheid en de korrelvulling. In beginsel zal de eindtaxatie altijd kort voor de oogst plaatsvinden. De taxateur bepaalt hoeveel

bezoeken noodzakelijk zijn voor een goede schadetaxatie. Bij voorkeur is de aanvrager aanwezig bij het bezoek.

Bepaling referentie

De taxateur bepaalt of schadebepaling op dit moment zinvol is. Zo ja, dan selecteert de taxateur een referentiegebied, bij voorkeur in hetzelfde perceel. Als dit niet mogelijk is dan wordt bij voorkeur een perceel op hetzelfde bedrijf met dezelfde groeiomstandigheden gekozen.
Met de referentiemeting wordt het aantal planten geteld in het referentiegebied met een telraam van 0,5 x 0,25 m. Indien sprake is van een homogeen gewas, is het voldoende twee metingen te verrichten en uit te gaan van het gemiddelde. Als deze twee metingen echter sterk verschillende waarden laten zien, zijn meer metingen noodzakelijk. Om het aantal planten/m^2 te berekenen, moet het aantal getelde planten in het telraam, van 0,25 x 0,5 meter, worden vermenigvuldigd met een factor 8.

Als geen referentieperceel beschikbaar is, kan als referentie worden uitgegaan van onderstaande schatting van het aantal planten/m^2.

Aantal planten / m^2	*Opbrengstderving*
Meer 100	0%
van 80 tot 100	5-10%
van 50 tot 80	10-20%
minder dan 50	30-50%

Tabel 1. Te hanteren waarden als geen referentie beschikbaar is.

Bepaling voorjaarsschade op schadeperceel

- De taxateur bepaalt de totale oppervlakte van het schadeperceel en welk deel van het perceel beschadigd is.
- Het beschadigde deel splitst hij op in delen van gelijke schade (bv deel met heel veel schade 15% en deel met weinig schade 5%). Hij bepaalt de oppervlakte van de delen en noteert dit op de kaart en in de rapportage
- Vervolgens verricht hij verschillende metingen in de beschadigde delen.
- Per beschadigd deel verricht de taxateur een aantal metingen met het telraam en bepaalt het gemiddelde aantal planten. Het schadepercentage wordt als volgt berekend:

$$schadepercentage\,(\%) = 1 - \frac{aantal\ planten\ telraam\ schadedeel}{aantal\ planten\ referentie}$$

of de gegevens uit bovenstaande tabel worden gehanteerd

- Bovenstaande actie worden herhaald voor de verschillende beschadigde delen.

Doorvoeren van eventuele correcties

De taxateur voert een correctie op de meting uit als hij/zij van mening is dat de meting een onderschatting geeft van de schade. De volgende situaties zijn mogelijk:

- Verslemping als gevolg van de schadeveroorzakende soort. In dit geval wordt de schade met 5% vermeerderd.
- Intensieve begrazing over een langere periode of begrazing na eind april. In dit geval wordt de schade met 10% vermeerderd.

- Als het aantal planten op sommige delen van het perceel minder dan 30 per m^2 is, komt dit deel in aanmerking voor herinzaai met zomertarwe.

40% regeling

Bij zeer ernstige schade aan een wintergraan kan het vanuit economisch oogpunt beter zijn het gewas om te werken. Hiervan is sprake indien de plantdichtheid op het gehele perceel aan het eind van de winter minimaal 50% is afgenomen. In dat geval is het -om een nog zo optimaal mogelijke opbrengst te behalen- rendabel om in het (vroege) voorjaar een zomergraan in te zaaien en daarmee de schade zoveel mogelijk te beperken.

Het graanperceel kan dan afgetaxeerd worden, waarbij 40% van de potentiële opbrengst van het wintergraan als schade wordt genoteerd. Hiermee worden de kosten voor het opnieuw inzaaien en voor de minderopbrengst van het zomergraan ten opzichte van het wintergraan gecompenseerd.

Voor wat betreft de te hanteren gewasprijs zijn er vervolgens twee opties:

- Indien het gehele dossier in deze regeling wordt afgehandeld kan in overleg met de grondgebruiker worden besloten om de prijs van het voorgaande (oogst)jaar toe te passen. Het taxatierapport kan de direct worden opgemaakt en afgerond.
- Indien voorgaande niet mogelijk of gewenst is, dan wordt de prijs van het betreffende oogstjaar toegepast. Consequentie daarvan is dat het dossier wordt aangehouden en afgerond zodra die prijs bekend is.

De rekensom in het rapport ziet er dan als volgt uit:

40% schade x oppervlakte perceel x kg opbrengst wintergraan per ha (KWIN) x prijs per kg wintergraan = getaxeerd schadebedrag

Deze 40% regeling kan ook worden toegepast bij andere zwaar beschadigde wintergewassen zoals winterveldbonen en winterkoolzaad.

Bepaling zomerschade op schadeperceel

- De taxateur bepaalt de totale oppervlakte van het schadeperceel en welk deel van het perceel beschadigd is.
- Het beschadigde deel splitst hij op in delen van gelijke schade (b.v. deel met heel veel schade 40% en deel met weinig schade 5%). Hij bepaalt de oppervlakte van de beschadigde delen en noteert dit op de kaart en in de rapportage.
- Vervolgens verricht hij verschillende metingen om het percentage beschadigd in de verschillende beschadigde delen te bepalen.
- De schade aan graan bestaat uit leeggevreten aren en platgelopen gewas/niet oogstbaar gewas.
  - Leeggevreten aren: Hij schat dan het percentage aren dat leeg is in. Hij pakt hiervoor op meerdere representatieve plekken een bos stengels en bepaalt door telling welk percentage leeg is.
  - Platgegeslagen gewas: De taxateur beoordeelt de platgeslagen delen gewas, onderzoekt wat de oorzaak is en noteert de schade die door fauna wordt veroorzaakt. Andere oorzaken van platslaan (storm/regen) worden genoteerd bij opmerkingen.
  - Wissels, ligplekken of wroetplekken: stel bij wroetschade vast of herstelwerk nodig is (grondbewerking, overzaaien). Hierbij wordt rekening gehouden met het moment waarop de schade zich voordoet; laat in het groeiseizoen is overzaaien niet zinvol meer.

Samengevat is de werkinstructie voor het opnemen van de schade als volgt:

- Bepaal de gewasdichtheid (aantal planten/m^2) op het referentieniveau
- Bepaal de totale oppervlakte van het perceel, zie taxatieopdracht BIJ12.
- Voorjaarsschade: Bepaal de beschadigde oppervlakte binnen het perceel en bepaal de schade (aantal planten/m^2) binnen de beschadigde oppervlakte. Maak hierbij zo nodig

onderscheid naar meerdere schadeniveaus (bijv. opbrengstderving 10%, 20% of 50%). Beoordeel of herstelwerk (grondbewerking, overzaaien) nodig is.
-
- Zomerschade: Bepaal of sprake is van leeggevreten aren dan wel kleinere aren ten gevolge van groeistress en bepaal door telling welk percentage leeg is. Beoordeel de delen met platgeslagen gewas wat de oorzaak is en meet en noteer het percentage veroorzaakt door fauna. Beoordeel of herstelwerk (grondbewerking, overzaaien) nodig is.
- Teken situatie in op perceelskaart.
  Deze informatie wordt vastgelegd op het taxatieformulier.

Vaststelling schadeveroorzakende soort

De taxateur bepaalt welke diersoorten de schade veroorzaakten en de verhouding tussen de diersoorten in percentages. De taxateur vermeldt dit op het taxatieformulier. Om te bepalen welke dieren de schade hebben veroorzaakt wordt de volgende informatie gebruikt:

- Waarneming van diersoorten in het schadeperceel en in de directe omgeving
- Informatie vanuit de aanvraag en van de aanvrager
- Sporen in het perceel (pootafdrukken, veren, keutels)
- Het beeld van de schade. Denk hierbij aan:
  - ganzen
  - zwanen
  - konijnen
  - wilde zwijnen
  - dassen
  - kauwen
  - houtduiven
  - holenduiven
  - mussen
  - eenden (met name langs sloot)
  - roeken
- Is het waarschijnlijk dat deze diersoort voorkomt in deze regio?

Belangrijkste aanwijzing om de schadeveroorzakende soorten te bepalen is het schadebeeld die in het gewas wordt achterlaten.

Wilde zwijnen veroorzaken schade door:

- wroeten en vreten;
- het omduwen van planten in loopsporen en ligplekken. Soms zeer grote plekken in het perceel.

Dassen veroorzaken schade door:

- vraat aan het gewas;
- graafschade door het graven van nieuwe burchten of vluchtpijpen, waardoor:
  - de oogstbare oppervlakte wordt verkleind;
  - planten worden omgeduwd;
- het omduwen van planten in loopsporen. Doorgaans beperkt tot de perceelranden.
  De taxateur maakt een schatting van het aandeel dat de verschillende soorten hebben in de schade en noteert dit op het taxatieformulier.

Schadeberekening

Aan de hand van de gegevens uit de KWIN wordt de schade als volgt berekend:

Schade = beschadigd oppervlakte X opbrengstderving (%) X opbrengst/ha

Kosten overzaaien = overzaaivergoeding X beschadigd oppervlak

E Taxatierichtlijn faunaschade in fruit en fruitbomen

Deze richtlijn geeft de werkwijze weer voor taxatie fruit en fruitbomen. Wat er minimaal in de taxatierapportage moet komen ligt vast, het is de resultaatverplichting van de richtlijn. Deze richtlijn geeft de werkwijze weer bij het invullen van het taxatierapportage schade in fruit. In deze richtlijn worden methoden en technieken beschreven om tot een goede taxatie te komen.

Rapportage fruit

In figuur 1 en 2 zijn voorbeelden van bezoek- en eindrapportage fruittaxatie weergegeven. In bijlage E1, E2 en E3 zijn de minimale eisen aan de rapportage beschreven.

Bezoekrapport

gewas	zaaknummer	status	opleverdatum	versie
fruit-peer	123456	definitief	7-8-2025	1

Grondgebruiker		Opdracht	
naam	P. Janse	opdrachtdatum	7-7-2025
Adres	randweg 14 a	Spoed	nee
Postcode	1934CC	Bioiogisch	nee
Plaats	Bovensmilde	Autotax	nee
contact persoon	Piet Janse	aanvraagdtum	6-7-2025
E-mail		Eerste schade	1-7-2025
telefoon	0612345678		

taxateur	
1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	J. Jansse
contact grondgebruiker	aanwezig niet gesproken

Schaderapportage			
schadebeeld	matig	schade soort	pikschade
schadeontwikkeling	stabiel		
contact grondgebruiker	gesproken		

diersoorten waargenomen	koolmees	60%
	kauw	40%
afweermiddelen	knalapparaat	2
	scrhiklinten	80

Opmerkingen taxateur
10-7-2025, veel koolmezen achterste deel perceel 6. ook 5 kauwen in de boomgaard

Figuur 1. Voorbeeldrapportage bezoek taxatie fruit

Taxatierapport

gewas	zaaknummer	status	opleverdatum	versie
fruit-peer	123456	definitief	11-11-2024	1

Grondgebruiker

naam	P. Janse
Adres	randweg 14 a
Postcode	1934CC
Plaats	Bovensmilde
contact persoon	Piet Janse
E-mail	
telefoon	0612345678

Opdracht

opdrachtdatum	7-7-2025
Spoed	nee
Bioiogisch	nee
Autotax	nee
aanvraagdtum	6-7-2025
Eerste schade	1-7-2025

taxateur

1ste taxateur	K Pieterse
2de taxateur	J. Jansse
contact grondgebruiker	aanwezig niet gesproken

Toegepaste uitgangspunten

ras	prijs	eenheid	bron
Concorde	0.65	€/kg	BIJ11
Conference	0,70	€/kg	BIJ12	

Opmerkingen taxateur
10-6-2025,

Ras		Concorde		Conference						
Euro per kilogram		0,65		0,7						
perceel	hectare	kg		kg		kg		kg		kg
2	1,4	3.188		6.572						
3	2,1	1.421		6.572						
4	1,7	1.000		12.000						

Kg per soort	5.609	25.144	0	0
Euro's per soort	€ 3.645,85	€ 17.600,80	€ 0,00	€ 0,00

Totaalschade: € 21.246,65

specificatie schade per perceel

perceel: 2,achter de stal **perceeloppervlakte:** 10,4 ha **datum taxatie:** 10-aug

Ras	gewasverlies	gewasschade
concorde	3188	€ 2.072,20
conference	6572	€ 4.600,40

Diersoorten	percentage
kool mees	55%
kraai	10%
halsbandparkiet	15%
kauw	20%

etc

Figuur 2. Voorbeeld eindrapportage taxatie fruit

Taxatie schade aan fruit

Een aanvraag voor een tegemoetkoming appel of peer gaat vaak om meerdere percelen. Het kan daarbij binnen een fruitsoort (appels of peren) gaan om verschillende rassen. Per aanvraag/taxatie kunnen meerdere rassen worden opgegeven en dit valt onder één taxatieopdracht. Een aanvraag kan percelen bevatten waar op het moment van aanvraag nog geen schade is. Indien de fruitteler voor deze percelen een aanvraag doet en BIJ12 stuurt de aanvraag door, zijn ze onderdeel van de taxatieopdracht.

Schade in fruit wordt voornamelijk veroorzaakt door het aanpikken door vogels van vruchten tijdens de afrijpfase. Beschadigde vruchten zijn niet meer verkoopbaar en worden dus volledig toegerekend als schade. De taxatie vindt plaats door een systematische steekproef van beschadigde vruchten per boom.
Ook andere diersoorten dan vogels zoals dassen en bevers zorgen voor schade aan fruit. Bevers kunnen schade aan de fruitbomen veroorzaken. Verderop in deze richtlijn wordt ingegaan hoe schade aan fruitbomen kan worden bepaald.

Aantal bezoeken/deeltaxaties

Omdat vruchten binnen een perceel op verschillende momenten kunnen afrijpen zijn afhankelijk van de situatie meerdere taxatiemomenten nodig/mogelijk. Daarnaast wordt fruit in meerdere plukrondes geoogst. In deze afrijp- en oogstfase kan er op verschillende momenten schade ontstaan en worden geconstateerd. Taxateur maakt afspraken met teler over de taxatie en bezoeken zodat de schade goed kan worden vastgelegd. Indien na het opnemen van de schade op datum x opnieuw schade ontstaat kan de teler opnieuw contact opnemen met taxateur. Deze nieuwe schade wordt dan toegevoegd aan het taxatierapport. Dit wordt duidelijk gemaakt in het taxatierapport.

Alleen het aangepikt fruit aan de boom wordt meegenomen in de taxatie. Fruit onder de boom dat eraf gevallen is of door de teler eraf gehaald kan alleen meegenomen worden als het “verse” vruchten betreft met waarneembare pikschade. Fruit dat er al langer ligt wordt niet meegenomen om zo dubbel taxeren te voorkomen.

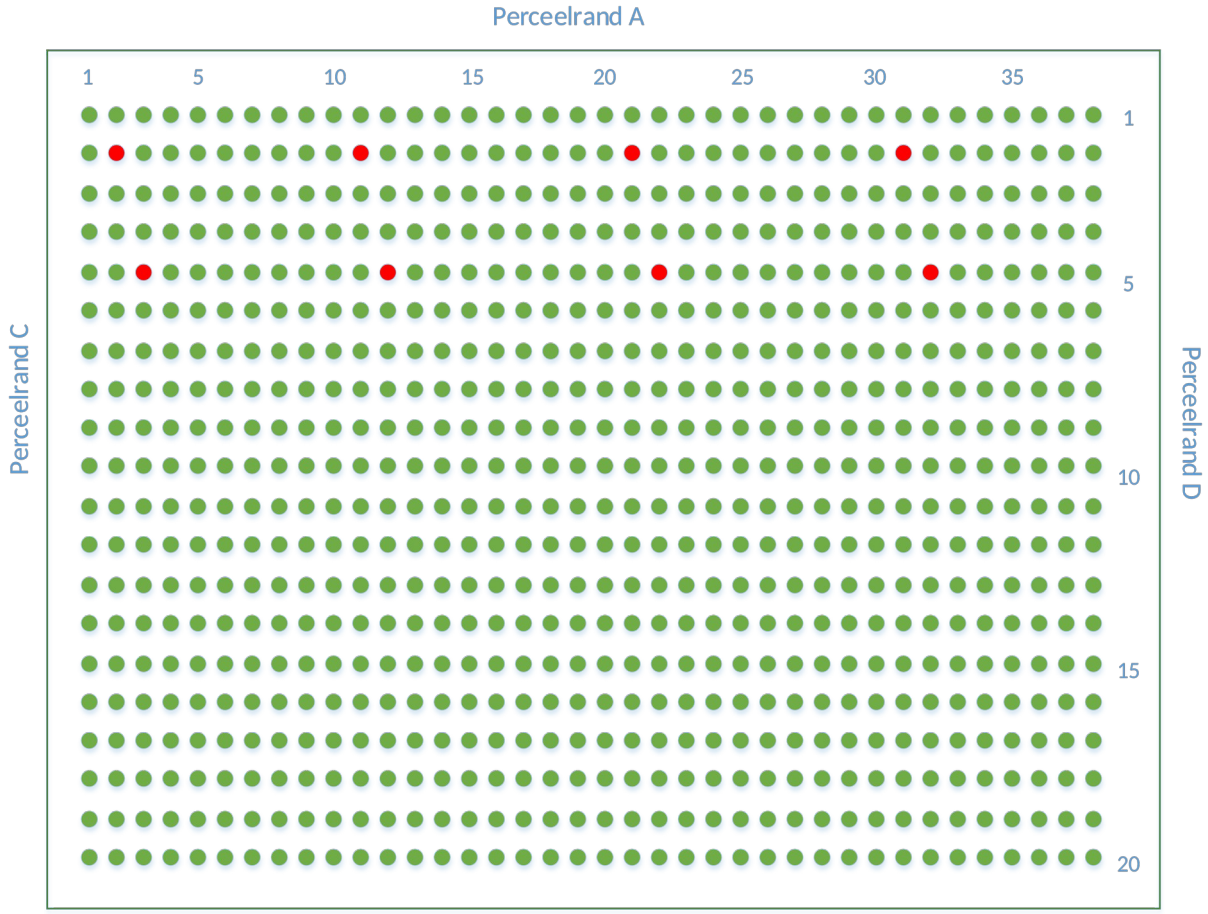
Taxatie uitvoeren

De taxatie vindt plaats door per perceel en per ras een steekproef te doen van het aantal beschadigde vruchten per boom en deze te vertalen via het aantal beschadigde bomen per rij naar de totale schade voor dat perceel.

1. De eerste stap is na te gaan of op het perceel meerdere rassen aanwezig zijn.
2. Tel per ras het aantal bomen. Ook de teler kan plantschema aanleveren.
   Per ras wordt vervolgens onderstaande stappen uitgevoerd
3. Voor de rijen evenwijdig aan perceelrand:
   - Tel per ras het aantal beschadigde vruchten per boom voor een aantal bomen (1 op 10) in rij 2 en idem voor rij 5, zie rode cirkels in onderstaand schema.
   - Bereken het gemiddeld aantal beschadigde vruchten / boom voor rij 2 en idem voor rij 5.
   - Bereken het totaal aantal beschadigde vruchten in rij 2 = aantal beschadigde vruchten per boom * aantal bomen in rij 2. Idem voor rij 5.
   - Bereken het totaal aantal beschadigde vruchten voor de rijen 1 t/m 3 (rij 2 wordt hiervoor als representatief gezien) en voor de rijen 4 t/m 6 (rij 5 is representatief). Totale schade is dus: 3 x (aantal beschadigde vruchten rij 2 + aantal beschadigde vruchten rij 5)
   - Doorvoeren correcties: met name in hoogstambomen is het niet mogelijk boven in de toppen te controleren op pikschade. In dergelijke gevallen

kan de taxateur er voor kiezen het aantal beschadigde vruchten met een bepaald percentage te verhogen.

4. Rijen haaks op de perceelsrand:
    - Bereken het gemiddeld aantal beschadigde vruchten / boom
    - Bereken het totaal aan beschadigde vruchten van de eerste 15 bomen in de rijen = gemiddeld aandeel beschadigde vruchten / boom * 15 bomen * (aantal rijen minus 12 rijen, om dubbeltelling met de rijen evenwijdig aan perceelsrand te voorkomen).
5. Bereken het totaal aantal beschadigde vruchten in de vier randen van het perceel = aantal evenwijdige zijde 1 + aantal evenwijdige zijde 2 + aantal haakse zijde 1 + aantal haakse zijde 2.
6. De tellingen en een eventuele correctie worden weergegeven op het schadeformulier.
7. Berekening van het aantal kg beschadigde vruchten:
    - Het aantal beschadigde vruchten wordt per ras omgerekend naar een aantal kg, m.b.v. onderstaande schattingen, dan wel door zelf op basis van het afwegen van circa 5 kg vruchten het aantal vruchten per kg te bepalen. Gemiddeld geldt:
      Elstar en Jonagold: 5 vruchten / kg
      Alkmene: 6 vruchten / kg
      Doyenné du Comice: 4 of bij grotere vruchten 3,5 vruchten / kg
      Conference: 4,5 (bij grote), 5 of 5,5 (bij kleine) vruchten / kg
    - Voor biologische appels en peren wordt met 1 stuks extra per kg gerekend

Figuur 3. tellingen uitvoeren fruitboomgaard

Ras:		Aantal bomen			F
	Totaal aantal getelde beschadigde vruchten	Waarvan beschadigde vruchten geteld	Totaal in rij	Gem. aantal beschadigde vruchten/boom	Schade in totale rand
Rand A – evenwijdig rij 2	(a)	(b)	(c)	(a)/(b)	3 * (c)* (a)/(b)
Rand B – evenwijdig rij 5	idem				
			Aantal rijen		
Rand C – haaks	(d)	(e)	(f)	(d)/(e)	15*[(f) – 12] * (d)/(e)
Rand D - haaks	idem				

Taxatieformulier

De volgende informatie wordt weergegeven op het taxatieformulier:

- Schadeveroorzakende soorten
- Totale oppervlakte van het perceel
- Per ras wordt onderstaand overzicht gegeven:

Berekening totale schade (in kg) = Schade Rand A + Schade Rand B + Schade Rand C + Schade Rand D / Aantal vruchten per kg.

Schade aan fruitbomen

Deze paragraaf geeft de werkwijze weer voor de taxatie van fruitbomen (appel en peer) die door fauna, in de regel bevers, zijn geveld. Met de groeiende populatie bevers is de schade aan fruitbomen toegenomen. Zodoende ontstond behoefte aan een methodiek om tot een tegemoetkoming te komen specifiek voor deze schades.
Op verzoek van BIJ12 heeft Borgman Beheer Advies (d.d. juni 2024) een methodiek opgesteld rekening houdende met de wettelijke- en beleidsmatige kaders.
Deze methodiek houdt in dat een vergoeding wordt toegekend voor de getroffen boom en het oogstverlies dat wordt geleden. Een getroffen boom zal immers worden vervangen door een jonger exemplaar die niet gelijk dezelfde opbrengst zal genereren. Daarbij geldt dat vanaf een bepaalde leeftijd het niet meer rendabel is de getroffen boom te vervangen.
In tabel 1 is het productieverloop en de oogstderving voor de appelbomen weergegeven. Tabel 2 geeft dat voor de perenbomen weer.
Aan de hand van de leeftijd van de getroffen boom geeft de tabel weer het oogstverlies (kg.) en/of er een vergoeding geldt voor de aanschafkosten van een nieuwe boom.
De prijzen van de appels en peren wordt jaarlijks door BIJ12 vastgesteld en aan het taxatiebureau medegedeeld.

Tabel 1: productieverloop en oogstderving appels

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4	Kolom 5	Kolom 6	Kolom 7
Groei-seizoenen(N)	Normaal productie (kg) per jaar	Inboet productie (kg) per jaar	Cumulatieve oogst normaal (kg) resterende groeiseizoenen vanaf jaar N	Cumulatieve oogst inboet (kg) resterende groeiseizoenen vanaf jaar N	Oogstverlies (kg) resterende levensduur vanaf jaar N (normaal - inboet)	Aanschaf kosten boom per jaar
1	0	0	332,5	311,5	21	€ 11,07
2	4	1	332,5	293,5	39	€ 11,07
3	7,5	3,5	328,5	275,5	53	€ 11,07
4	10	8	321	255,5	65,5	€ 11,07
5	15	11	311	235,5	75,5	€ 11,07
6	20	15	296	215,5	80,5	€ 11,07
7	20	17	276	195,5	80,5	€ 11,07
8	20	20	256	175,5	80,5	€ 11,07
9	20	20	236	155,5	80,5	€ 11,07
10	20	20	216	135,5	80,5	€ 11,07
11	20	20	196	115,5	80,5	€ 11,07
12	20	20	176	95,5	80,5	€ 11,07
13	20	20	156	75,5	80,5	
14	20	20	136	55,5	80,5	
15	20	20	116	38,5	77,5	
16	20	20	96	23,5	72,5	
17	20	20	76	12,5	63,5	
18	20	20	56	4,5	51,5	
19	18	18	36	1	35	
20	18	18	18	0	18	

Tabel 2: productieverloop en oogstderving peren

Groei-seizoenen (N)	Normaal productie per jaar (kg)	Inboet productie per jaar (kg)	Cumulatieve oogst normaal rest.g.seiz	Cumulatieve oogst inboet rest.g.seiz	Oogstverlies normaal inboet	prijs
1	0	0	736,5	704	32,5	12
2	4	1	736,5	684	52,5	12
3	7,5	3	732,5	664	68,5	12
4	10	6	725	644	81	12
5	15	9	715	624	91	12
6	20	12	700	604	96	12
7	20	15	680	584	96	12
8	20	18	660	564	96	12
9	20	20	640	544	96	12
10	20	20	620	524	96	12
11	20	20	600	504	96	12
12	20	20	580	484	96	12
13	20	20	560	464	96	12
14	20	20	540	444	96	12
15	20	20	520	424	96	12
16	20	20	500	404	96	12
17	20	20	480	384	96	12
18	20	20	460	364	96	12
19	20	20	440	344	96	12
20	20	20	420	324	96	12
21	20	20	400	304	96	12
22	20	20	380	284	96	12
23	20	20	360	264	96	12
24	20	20	340	244	96	12
25	20	20	320	224	96	12
26	20	20	300	204	96	12
27	20	20	280	184	96	12
28	20	20	260	164	96	12
29	20	20	240	144	96	12
30	20	20	220	124	96	12
31	20	20	200	104	96	
32	20	20	180	84	96	
33	20	20	160	64	96	
34	20	20	140	46	94	
35	20	20	120	31	89	
36	20	20	100	19	81	
37	20	20	80	10	70	
38	20	20	60	4	54	
39	20	20	40	1	39	
40	20	20	20	0	20	

Bronnen:

Uitgangspunten fruittaxaties

Werkwijze taxatie fruit

Wiberg Taxaties: Beoordelingssystematiek Faunaschade - Peren

Borgman Beheer Advies: Rapport Normbedragen Schade aan appelbomen

BIJLAGE E1 – Bezoekrapport Fruit

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van een bezoekrapport (PDF). Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Bezoekrapport bevat minimaal
Basisgegevens • Dossiernummer • gewas • status • opleverdatum rapport • versienummer rapport • naam aanvrager • adres grondgebruiker • contact persoon grondgebruiker • Opdrachtdatum • spoed (ja/nee • biologisch (ja/nee • autotax (ja/nee) • aanvraagdatum • datum constatering schade • 1ste taxateur • 2de taxateur
Bevinding tijdens bezoek • contact grondgebruiker • Preventieve maatregelen (type en aantallen) bv 1 knalapparaat en 40 vlaggen • diersoorten waargenomen • schadebeeld • ontwikkeling schade • soort schade • opmerkingen taxateurs, bijzonderheden

BIJLAGE E2 – Eindtaxatierapport Fruit

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van een taxatierapport (PDF). Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Taxatierapport bevat minimaal
Basisgegevens • Dossiernummer • gewas • status • datum eindtaxatie (datum laatste aftaxatie) • opleverdatum rapport • versienummer rapport • naam aanvrager • adres grondgebruiker • contact persoon grondgebruiker • Opdrachtdatum • spoed (ja/nee • biologisch (ja/nee • autotax (ja/nee) • aanvraagdatum • datum constatering schade • 1ste taxateur • 2de taxateur • toegepaste uitgangspunten (rassen, prijs per kg)
• contact grondgebruiker • Preventieve maatregelen (type en aantallen) bv 1 knalapparaat en 40 vlaggen • opmerking taxateur **Overzichtstabel alle percelen** **Per perceel** • perceelnaam • schade oppervlakte (ha) • gewasverlies (kg) per ras • gewasverlies in euro's per ras
Specificatie per perceel *(indien er meerdere taxatiedatums zijn er meerdere tabellen van één perceel)* • perceelnaam • perceelsoppervlakte • Taxatiedatum perceel • Gewasverlies per ras (kg) • schadeveroorzakende diersoorten • percentage per diersoort (%)
Eventuele nadere bijzonderheden.
Foto's

BIJLAGE E3 – Bevestiging taxatie Fruit

Dit zijn de minimale eisen van de inhoud van de bevestiging taxatie. Afwijkingen van de hier voorgeschreven inhoud worden alleen toegestaan na akkoord BIJ12.

Taxatierapport bevat minimaal
De Bevestiging Taxatie bevat dezelfde gegevens als het eindtaxatierapport. **Met uitzondering van:** **● De BT bevat nog niet de waardebepaling (prijs) van het gewasverlies.**